neprikl ausoma lietuva

1971 m. sausio 27 d. Nr. 1232

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

Mr. J. Ruzienius
19235 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

REIKALAUJA ATŠAUKTI MIRTIES BAUSMĘ

Vytauto Simokaičio mirties bausmė sovietinių įstaigų yra pakeista 15 metų kalėjimu — pranešė žinių agentūros.

Demonstracijos ir protestai dėl mirties bausmės V. Simokaičiui vyko Kanadoje, JAV ir V. Europoje.

Otavoje už žmogaus teises sausio 30 d. demonstravo ukrainiečiai ir lietuviai. Ukrainiečiai demonstrantai panaudojo ir kraštutinesnių priemonių. Otavos demonstracijos buvo perduotos per CBC televiziją.

Toronte jaunesniosios kartos lietuvių iniciatyva įsteigtas ad hoc komitetas žmogaus teisėms ginti sausio 30 d. suruošė demonstracijas ir protesto mitingą prie Toronto rotušės rūmų.

Prieš plakatus nešančią tūkstantinę minią kalbėjo Toronto miesto tarėjas W. Boytchuk, advokatas A. Malone, ad hoc komiteto narys V. E. Gruodis plačiau nušvietė Simokaičių tragedijos aplinkybes.

Toronto demonstraciją plačiai paminėjo visos vietos radijo stotys, spauda ir du televizijos kanalai — viename buvo rodoma pačios demonstracijos vaizdai.

ŽINIOS APIE SIMOKAIČIUS

Apie V. ir G. Simokaičių žygį ne visai tikslias žinias praeitųjų metų gruodžio mėn. pradžioje skelbė UPI agentūra.

Minėta, kad buvo bandoma nukreipti lėktuvą, skridusį iš Palangos į Rygą (iš tikrųjų — iš Vilniaus į Palangą). Žinią "Drauge" paskelbė ir "Eltos informacijų" biuletenio redaktorius V. Alseika.

Naujos žinios apie Simokaičius pasirodė tik sausio 19 d. "N.Y. Times" korespondentas Maskvoje Bernard Gwertzman pažymėjo, kad žinią pavyko patirti ne iš sovietų ar lietuvių Vilniuje, bet iš "bylai artimų šaltinių".

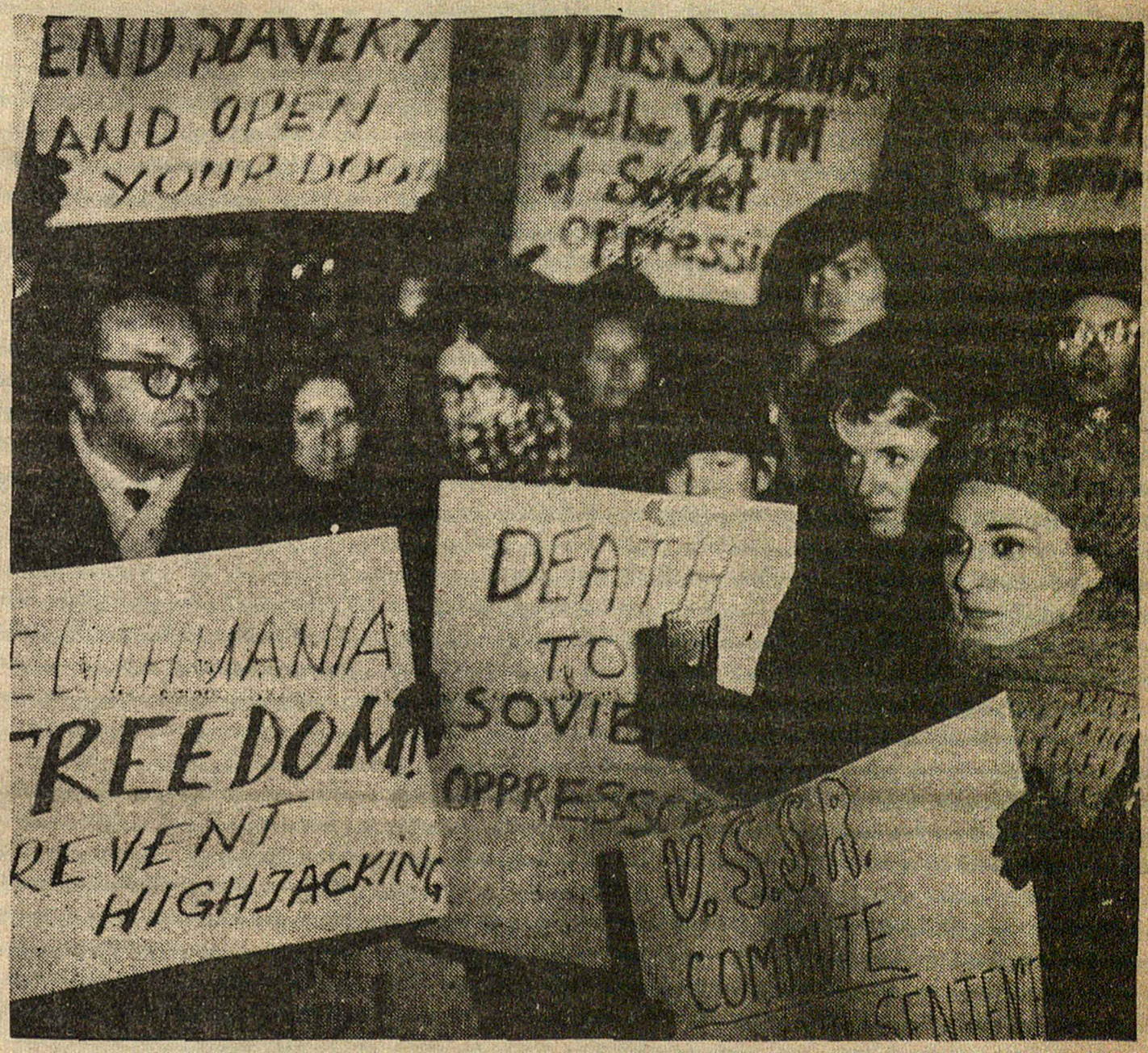

Nęw Yorko lietuviai demonstruoja dėl mirties bausmės V. Simokaičiui.

VASARIO 16-SIOS ŠVENTĖ

Artinasi Vasario 16-ji. Tai mūsų tautos didžiausioji šventė. Paminėkime ją visi pagal išgales kuo iškilmingiau ir kuo gausiau dalyvaukime minėjimuose. Tai mūsų visų solidarumo šventė, apjungianti tiek mus čia, išeivijoje, tiek pavergtoje tėvynėje — tikėjime į tautos prisikėlimą. Tikėkime taip, kaip mūsų pavergtieji broliai ir sesės tuo tiki ir aukojasi.

Įtraukime į Vasario 16-sios programų išpildymą mūsų jaunimą, kad jis įsitrauktų į mūsų lietuviškąją veiklą ir geriau suprastų mūsų užduotį ir mūsų pavergtos tautos rūpesčius.

Savo dosnia auka paremkime tautos vadavimo darbą. Vasario 16-ji yra geriausioji data šiai aukai įteikti. Nepagailėkime dolerio aukos, nes mūsų pavergtieji broliai moka kančios ir gyvybės auka.

KLB Krašto valdyba

ŠILKAS Į KUBĄ

Pernai 210 tonų acetatinio šilko į Kubą išsiuntė Kaune veikianti dirbtinio pluošto gamykla, kurią pastatė anglų bendrovė.

POLITINIS PASIŠIENAVIMAS

Simo Kudirkos išdavimas amerikiečių visuomenėj ir spaudoj iššaukė stiprią kritiką. Netrūko straipsnių, laiškų, karikatūrų ne tik didžiojoj, bet ir provincijos spaudoj.

Negalima to paties pasakyti apie valdžios viršūnių reakciją. Tiesa, skaitėm, kad prezidentas Niksonas, po savaitės sužinojęs apie Kudirkos išdavimą, buvęs nepaprastai įtužęs. Pasipiktinimą viešai reiškė senatoriai ir kongreso atstovai, daugumoj opozicijos žmonės, tad jų nuoširdumo tikėtinumas savaime sumažėja.

Kongreso protokole Nr. 195 skaitom senatoriaus Edward M. Kennedy, teisinio pabėgėlių pakomitečio pirmininko, pareiškimus senate ir jo telegramą valstybės sekretoriui William P. Rogers. Čia pat matom žymiai įdomesnę Jungtinių Tautų vyriausio įgaliotinio pabėgėlių reikalams princo Sadruddin Aga Khan telegramą, adresuotą sen. Kennedy.

Aga Khan informuoja pabėgėlių pakomitečio pirmininką, kad pasiuntęs valstybės sekretoriui Rogers telegramą dėl Simo (pavardės nenaudoja) incidento, apie kurį patyręs iš spaudos. Telegramoj JT atstovas reiškia susirūpinimą, kad jei spaudos pranešimai esą tikslūs, amerikiečiai pažeidę 1951 metų konvencijos 33 paragrafą ir 1967 metų protokoką. Pagal protokolo 8 paragrafą, Aga Khan reikalauja incidento detalių ir kooperacijos, kaip pramatyta susitarimo 2-me skyriuje (... whereby state parties undertake to cooperate with my office in its fundamental duty of supervising application of provision of the protocol). JT atstovas pasiūlo savo pagalbą susitarimams tinkamai įvykdyti (I need hardly add that my office remains available at all times to assist meaningfully in the implementation of this instrument).

Neteko patirti, kad valstybės sekretorius Rogers būtų šiuo Jungtinių Tautų atstovo pasiūlymu pasinaudojęs.

Amerikiečių laikraš-

(keliama į 2 psl.)

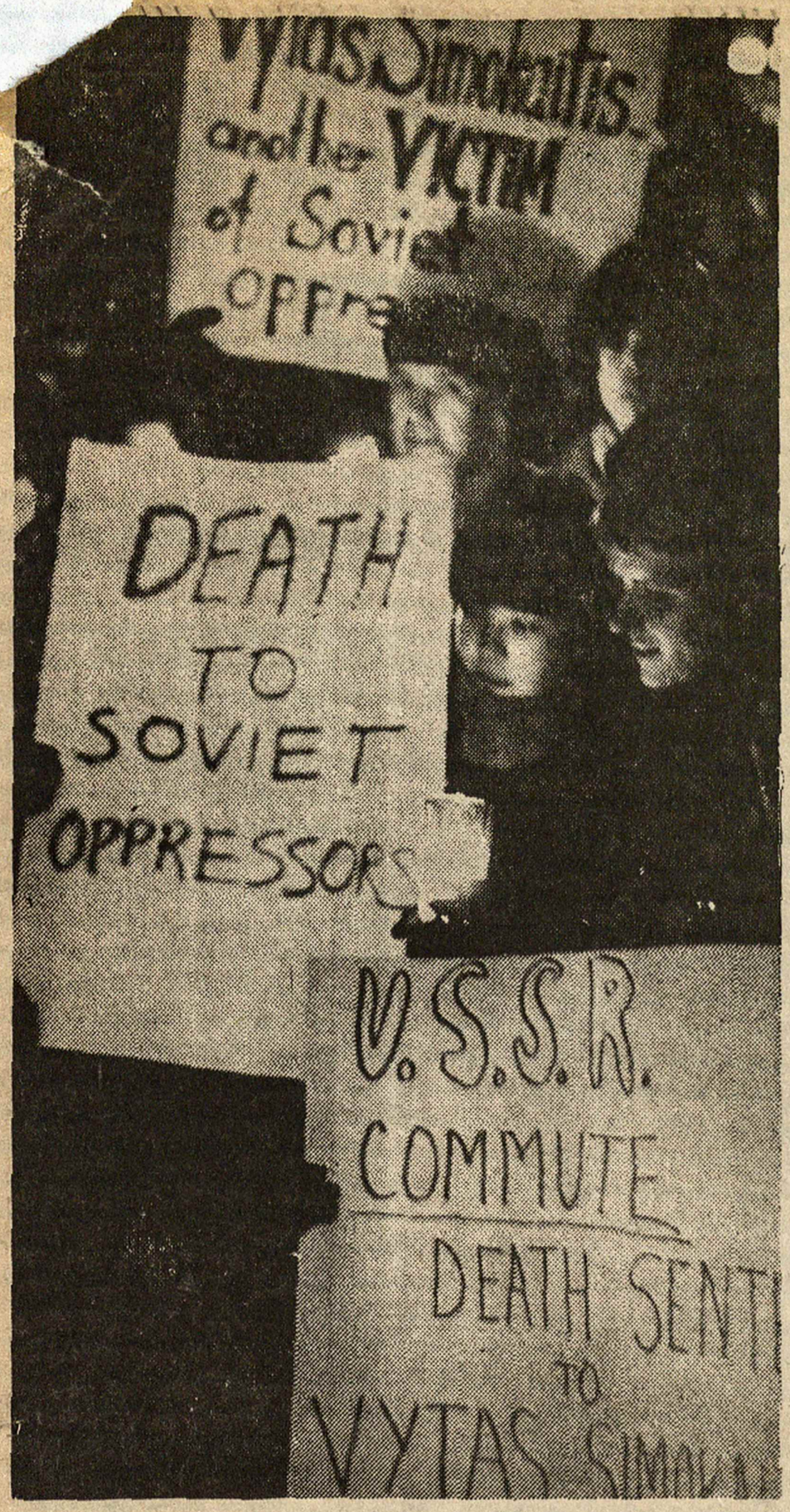

New Yorko lietuviai demonstruoja

POLITINIS PASIŠIENAVIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

čiai kėlė faktą, kad sovietams buvęs išduotas ne sovietų, bet Lietuvos pilietis. Juk JAV nepripažįsta Lietuvos aneksijos ir Vašingtone veikia Lietuvos charde d'affaires bei konsulatai New Yorke, Bostone, Chicagoj ir Los Angeles. Taigi Kudirka nebuvęs net politinis pabėgėlis tikra to žodžio prasme, bet bėglys nuo okupanto.

Šitokių prielaidų nematyti Kongreso protokoluose. Čia niekas neužsimena apie Lietuvos teisinę padėtį. Kalbama tik apie lietuvių kilmės, sovietų jūrininką, norėjusį pabėgti iš sovietų laivo.

Toks reikalo traktavimas tik sustiprina įtarimą, kad visas Kudirkos incidentas amerikiečių vidaus politikoje buvo ne kas kitas, kaip tik politinis pasišienavimas. Ne tik Lietuvos, bet ir nelaimingo Simo Kudirkos likimu amerikiečių valdantys sluoksniai jautrumo neparodė.

Nesinori tikėti, kad išdavimą padarė vien tik Pakrančių apsaugos admirolai ir valstybės departamento sovietinio skyriaus viršininkas Edward L. Killham. Karišką drausmę ir organizaciją sprendimus palieka viršūnėms. O eilinis skyriaus viršininkas jau vien dėl savo tarnybinio saugumo nerizikuos imtis atsakomybės svarbiais reikalais. Gal dėl to admirolai ir nebuvo patraukti į karo teismą. O paleisti pensininko amžiaus sulaukusį žmogų — nėra bausmė.

Pagaliau, ar visas incidentas būtų iškilęs į viešumą, jei jį nebūtų atsitiktinai stebėję civiliai amerikiečiai, ypač latvis Briezė? Nereikia nė labai vaizduotės pagalvoti, kad gal tai ne pirmas toks atsitikimas tarp draugų (žiūr. karikatūrą)? Gal prezidento įtužimo pirmasis akstinas ir buvo dėl paslapties neišlaikymo?

JAV demokratų partijos prezidentas Lawrence F. O'Brien pareiškė:

"For the President of the United States merely to express his outrage over the cruel treatment of Simas Kudirka, the Lithuanian seaman, who sought the protection of this country, is simply not enough.

"Presidential outrage, official reports, and interim guidelines are of little use to this courageous sailor now. He — and the entire world — can be impressed only by the fact that Simas Kudirka leaped to what he tought was asylum aboard a US ship, but was summarily handed back to the Soviet crew for a beating and whatever "justice" may have awaited jim.

"President Nixon must now — if his "outrage" is to have any meaning — lead the world opinion in demanding from Soviet authorities justice and fair treatment for Simas Kudirka. Every diplomatic effort must be made to ensure that he comes to no further harm because of this incredible treatment by agents of the United States".

Kol JAV prezidentas nepanaudos savo padėties ir įtakos ir nepareikalaus iš sovietinės valdžios humaniško traktavimo Simui Kudirkai, tol visos abejonės ir įtarinėjimai amerikiečių valdžios nuoširdumu pasiliks.

Simas Kudirka buvo žmogus. Pirmoj eilėj ir reikalaukim jam žmoniškumo. Šitą priminė demokratų partijos prezidentas. Šitą turėtų atsiminti įvairūs "Simas Committees" ir išeivijos spauda. Politinis momentas dėl to nenukentės, o kaip tik išryškės.

Vyt. Geidžiūnas

PANORAMA

GINKLŲ KONTROLĖ

Teisingumo departamento ir federalinės prokuratūros valdininkai tiria, kokiomis teisiškomis priemonėmis gali būti suvaržytas šaudomųjų ginklų pardavimas Kanadoje, — pareiškė teisingumo ministras John Turner.

Parlamente buvo atkreiptas dėmesys į faktą, kad buv. Kvebeko darbo ministro Pierre Laporte žudikai savo ginklus legaliai pirko Montrealio vartotų daiktų parduotuvėje.

AŠTUONIŲ KOMITETAS

P. E. Trudeau pastangomis Britų valstybių bendruomenės ministrų pirmininkų konferencijoje Singapūre buvo sudaryta aštuonių valstybių komisija, kuri tyrinės pietų Atlanto ir Indijos vandenyno jūrų kelių saugumą ryšium su tuose vandenyse esančiais sovietų karo laivais.

Britų Bendruomenės valstybių dauguma priešinasi D. Britanijos kėslams Pietų Afrikai parkuoti karo laivų. Aštuonių komitetas yra kompromisas, kuris esminius pažiūrų skirtumus nukelia ateitin.

P. E. Trudeau iš Singapūro išvyko į Indoneziją. Tai pirmas Kanados ministro pirmininko oficialus vizitas Indonezijoje.

ESPERANTININKAI LIETUVOJE

"Komj. Tiesa" (gruodžio 8) pranešė, kad esperanto, tarptautinė kalba privalomai dėstoma 31-je Sovietų Sąjungos mokykloje. Esperanto kalba jaučiamas dėmesys ir okup. Lietuvoje, tačiau trūksta pedagogų. Pernai vasarą specialus esperanto kalbos kursas buvo suruoštas 27 rajonų atstovams. Pernai privalomas tos kalbos kursas pradėtas skaityti Vilniaus vals. Pedagoginio instituto studentams.

Gruodžio mėn, Vilniuje, minint esperanto kalbos įkūrėjo Zamenhoffo III-sias metines, įvyko tradicinis Lietuvos esperantininkų susitikimas.

DARBININKŲ SUKILIMAS

Praeitųjų metų pabaigoje pasireiškę neramumai Lenkijoje, kurie privedė prie Gomulkos pašalinimo, vis dar nėra pasibaigę, nors prie tiesiogių susirėmimų ir neprieinama.

Lenkijos darbininkija iš esmės reikalavo teisiškai pripažinti fabrikuose demokratiškai išrinktas darbininkų tarybas ar streiko komitetus, nubausti politikus, kurie buvo atsakingi už ekonominį nuosmukį, pakelti algas 30 nuoš. ir nepakelti maisto kainų. Kai Danzigo darbininkų delegacija šitus reikalavimus nunešė į kompartijos įstaigą, visi delegatai buvo suimti.

Pati komunistiškoji Lenkijos spauda atsargiai pripažįsta, kad darbininkija nebepasitiki partijos vadovybe. "Tygodnik Powszechny" rašė: "Prie įvykių buvo prieita dėl to, kad neturime jokios normalios ir teisėtos fabrikų kolektyvų opozicijos", "Zycie Warszawy" siūlo

Lenkų tankai malšina sukilusius darbininkus Stettine

"įvesti darbininkų savivaldą, kuri kartu su partijos organizacija ir profesinėmis sąjungomis sudarytų darbininkų demokratiją".

Komunistinėje spaudoje tai yra, palyginti, drąsūs teiginiai. Tuo tarpu tūkstančiai Lenkijos darbininkų tebėra suimti. Vakarų žurnalistų apskaičiavimu, riaušės pareikalavo daugiau kaip 100 užmuštų ir apie tūkstančio sužeistų darbininkų.

Švedų žurnalistas N. I. Lundin, buvęs įvykių liudininku, švedų spaudoje rašo, kad Danzige įsiutusi minia nužudė apie 30 policininkų. Kai kurie policininkai buvo įvynioti į spygliuotą vielą ir įmesti į uostą.

BURMISTRO RESTORANAS

Autoritetingasis Montrealio burmistras Jean Drapeau visą savo gyvenimą norėjo būri restorano savininkas.

Prieš 16 mėn. jis išsinuomavo Windsoro viešbučio pusrūsį, kuriame buvo puošniai įrengtas Le Vaisseau d'Or (auksinio laivo) restoranas. Restorane 20 muzikantų orkestras grojo klarikinę muziką, o jo virtuvė buvo viena geriausių mieste. Į savo restoraną burmistras užsukdavo kone kiekvieną dieną.

Praeitą savaitę Windsoro viešbutis J. Drapeau patraukė teisman, reikalaudamas 42.750 dol. Jis nė karto nemokėjo 1.750 dol. mėnesinės nuomos.

Pasirodo, "Auksinis laivas" iš tikrųjų visiškai nebuvo auksinis.

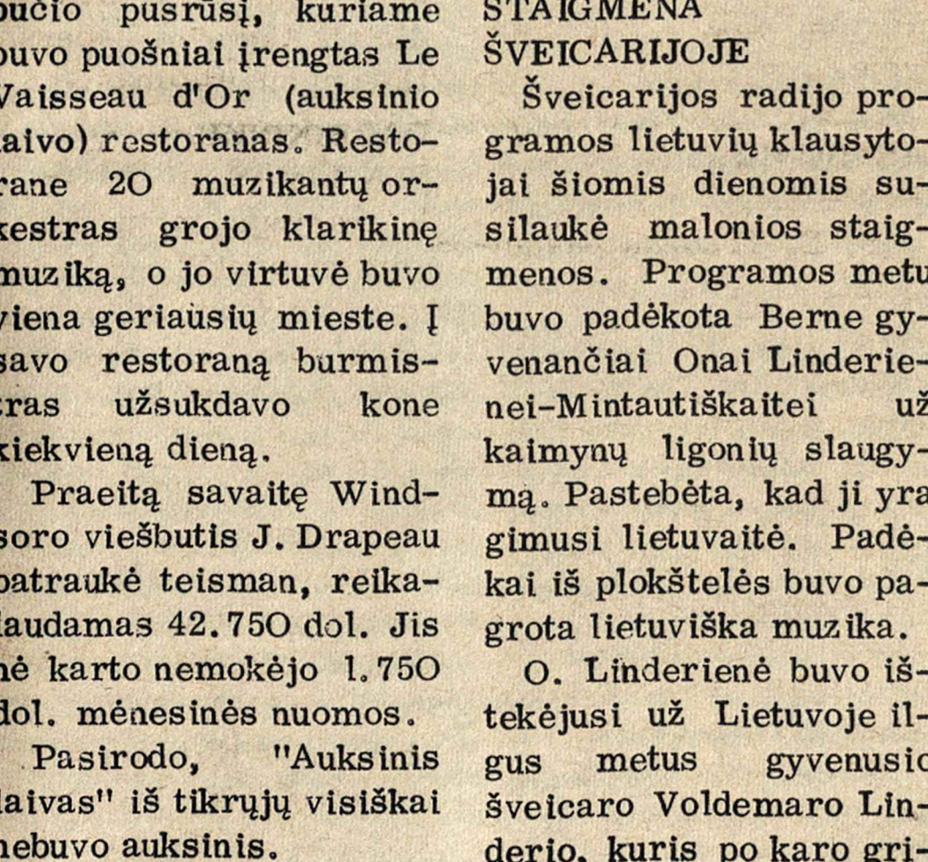

NEĮINKSMOS ŽINIOS IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

Praeitą savaitę mus pasiekė žinios, kad Vilniuje nuteistas mirties bausme Vytautas Simokaitis už mėginimą nukreipti lėktuvą į Švediją ir ten paprašyti globos. Jo žmona Gražina nuteista 3 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Tai naujos komunizmo aukos, šalia tūkstančių kitų, sudėtų per 25 metus komunizmo teroro.

KLB Krašto valdyba pasiuntė protesto telegramas Kanados ministrui pirmininkui, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui ir Tarptautinės pabėgėlių komisijos pirmininkui.

Visos apylinkės prašomos padaryti protesto demonstracijas prieš šį žiaurų sprendimą, paskirose vietovėse įteikiant spaudai paruoštas deklaracijas. Pasikvieskite į šias demonstracijas mūsų kaimynus latvius, estus ir kitas tautybes.

STAIGMENA ŠVEICARIJOJE

Šveicarijos radijo programos lietuvių klausytojai šiomis dienomis susilaukė malonios staigmenos. Programos metu buvo padėkota Berne gyvenančiai Onai Linderienei-Mintautiškaitei už kaimynų ligonių slaugymą. Pastebėta, kad ji yra gimusi lietuvaitė. Padėkai iš plokštelės buvo pagrota lietuviška muzika.

O. Linderienė buvo ištekėjusi už Lietuvoje ilgus metus gyvenusio šveicaro Voldemaro Linderio, kuris po karo grįžo Šveicarijoj ir iki mirties dirbo užsienio reikalų ministerijoje Berne.

ag

PRANCŪZINAMAS ŠVIETIMAS

Pradedant rugsėjo mėn., prancūzų kalba bus dėstoma jau pirmajame skyriuje visose angliškosiose Kvebeko provincijos mokyklose. Palaipsniui tose mokyklose 40 nuoš. visų dalykų bus dėstoma prancūzų kalba.

Kvebeko švietimo ministras Guy Saint-Pierre mano, kad šitų reformų įgyvendinimas gali užtrukti iki keturių metų. Ministras paaiškino, kad Kvebeko abiturientai turi pakankamai gerai mokėti prancūzų kalbą, jei jie gyvenime ir darbe nori turėti vienodas galimybes ir sąlygas su prancūziškai kalbančiais kvebekiečiais. Ministras nemano, būtų tikslu prancūzų dėstymą išplėsti virš 40 nuoš., nes tokiu atveju mokyklos jau nebebūtų angliškos.

Liberalinė provincijos vyriausybė palaipsniui įgyvendina savo prieš rinkimus paskelbtą planą, kad Kvebeke "darbo kalba" būtų prancūzų. Jau dabar visos valdiškos įstaigos raštus rašo tik prancūzų kalba.

DEMONSTRACIJA NEW YORKE

Demonstracija New Yorke, skubiai suorganizuota Amerikos Lietuvių akcijos komiteto, įvyko dar tos pačios dienos vakarą netoli Sovietų Sąjungos J. Tautų misijos pastato. Lietuvius, protestavusius prieš mirties nuosprendį, filmavo New Yorko televizijos stotys. Demonstracijai surengti talkininkavo lietuvių moterų komitetas ir Amerikos lietuvių jaunimo komitetas. Demonstracijoje gausiai dalyvavo latviai bei estai.

Pagrindinė demonstracija New Yorke, ir visoje eilėje kitų JAV miestų, įvyko sausio 23 d.

TRADICINĖ TRAVIATA

Vilniaus opera ir Kauno muzikinis teatras 1971 m. išvakarėse pastatė tradicinę Verdi "Traviatos" operą.

Streikuojantieji lenkų darbininkai.

NEW YORKO SPAUDOJE

New Yorko dienraštis "New York Post" sausio 21 d. įdėjo pasikalbėjimą su Amerikos Lietuvių akcijos komiteto pirmininku Romu Keziu ir jo žmona Daiva.

Dienraščio atstovė objektyviai suprato ir nušvietė lietuvių demonstracijų tikslą, ypač Simokaičių atveju, palietė ir lietuvių laisvinimo veiklą. Straipsnio antraštė: "Didžiulio masto šauksmas Lietuvos reikalu".

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL
LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laike saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237
Įvairi industrine, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Windsor DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.
1205 Church Ave. Verdun, P.Q. Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, anklodes, karpetus, sopkas ir visa kita namų apyvoką. Vindsor yra moderni valykla, turinti 25 metų patirtį šiame darbe. Turinti įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą aptarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

LASALLE AUTOMOBILE INC.
BRONX PARK GARAGE
7635, boul. LASALLE
366-7818
* * *
Tel. 365-3364
• DEMON
• DART
• CORONET
• CHARGER
• DODGE
• CHRYSLER
• CAMION DODGE
• išorės taisymas
• dažymas
• ratų derinimas
• kiti remontai
De La Verendrye Blvd.
LASALLE, QUÉBEC
LAURENT DAIGNEAULT
Président

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

NESUSIPRATIMAS DĖL ENCIKLOPEDIJOS

NL 1971 m. sausio 13 d. numeryje Pr. Alšėnas paskelbė ilgoką straipsnį apie pirmąjį angliškosios Encyclopedia Lituanica tomą. Pagyręs jo popierį, viršelį ir 608 puslapius, jis daugiau beveik nieko gero tame tome neranda, nes "pirmojo tomo turinys S. Sužiedėlio suredaguotas itin nerūpestingai ir dideliais trūkumais". (sic!).

Mėgstu griežtoką kritiką ir pats savo laiku užsipuoliau tą tomą dėl istorinio mūsų Magnus Ducatus išmainymo į anais laikais niekur negirdėtą Magnus Principatus. Savo nuomonės laikaus ir šiandien, nors, atrodo, kovą pralaimėjau, nes, tarp kita ko, viešai manęs neparėmė nei vienas kitas istorikas ar kalbininkas. Taip kad ir II tomas išeis "pasipuošęs" tuo senąją Lietuvos valstybę niekinančiu hibridu.

Paskaitęs anuos aštrius Pr. Alšėno įžanginius sakinius, tikėjausi išgirsti iš jo esminės Encyclopedia Lituanica kritokos. Deja, Pr. Alšėnas "surado" joje tik vienintelę "ydą", būtent, kad į tą tomą nepakliuvo visa eilė dorų žmonių. Ir jis išvardino gal kokį dvidešimt ar daugiau tokių "nuskriaustųjų". Lengvai jis būtų suradęs ir šimtinę, o jeigu nebūtų apsiribojęs tik Š. Amerikos emigrantais, tai ir tūkstantinę.

Ir Pr. Alšėną galima nesunkiai suprasti. Nors I tomo redaktorius įžangoje labai aiškiai aptarė šios šešiatomės enciklopedijos uždavinį — "suteikti esminę informaciją apie Lietuvą ir lietuvių tautą nuo seniausių laikų ligi vėliausių įvykių" — jis į ją prismaigstė tiek neesminių veikėjų, ypač gyvųjų, kad, gali sakyti, tiesiog atidarė Pandoros skrynią. Jeigu Jonas ten yra, kodėl Petro neturėtų būti. Ir Pr. Alšėnas ne veltui nusivylęs. Bet tada leiskime vėl 36 tomus.

Jeigu galima kokį priekaištą padaryti I tomo redaktoriui, tai kad jis per daug, o ne per mažai, davė individualių, ypač gyvųjų, biografijų. Kai kad yra nuomonės, kas tos rūšies enciklopėdijoje gyvųjų biografinių straipsnių aplamai nebūtų. Taip ir daro kai kurios rimtos enciklopedijos. Manyčiau, galėtų būti koks 50-60 gyvųjų, kiekvienam tomui po porą desėtkų, kurie būtų verti būti pagerbti atskirais ir išsamiais straipsniais. Ir viskas. Visa kita palikti apžvalginiams straipsniams, kuriuose galėtų rasti vietos ne vienas ir Pr. Alšėno išvardintas asmuo, pavyzdžiui, Vitalija Bogutaitė emigrantinės poezijos apžvalgoje.

Žinoma, prisiminus, kad šeštadalis šios enciklopedijos jau pasirodė, visas tas kalbėjimas turi daugiau teoretinės prasmės. Be to, tas tik dar padidintų Pr. Alšėno "nuskriaustųjų" eiles. Vis dėlto, dar šis tas galima padaryti, norint šią enciklopediją paversti rimtu lietuviškojo genijaus atvaizdu. Toks, iš tikrųjų, turėjo ir būti šios enciklopedijos uždavinys.

Vincas Trumpa

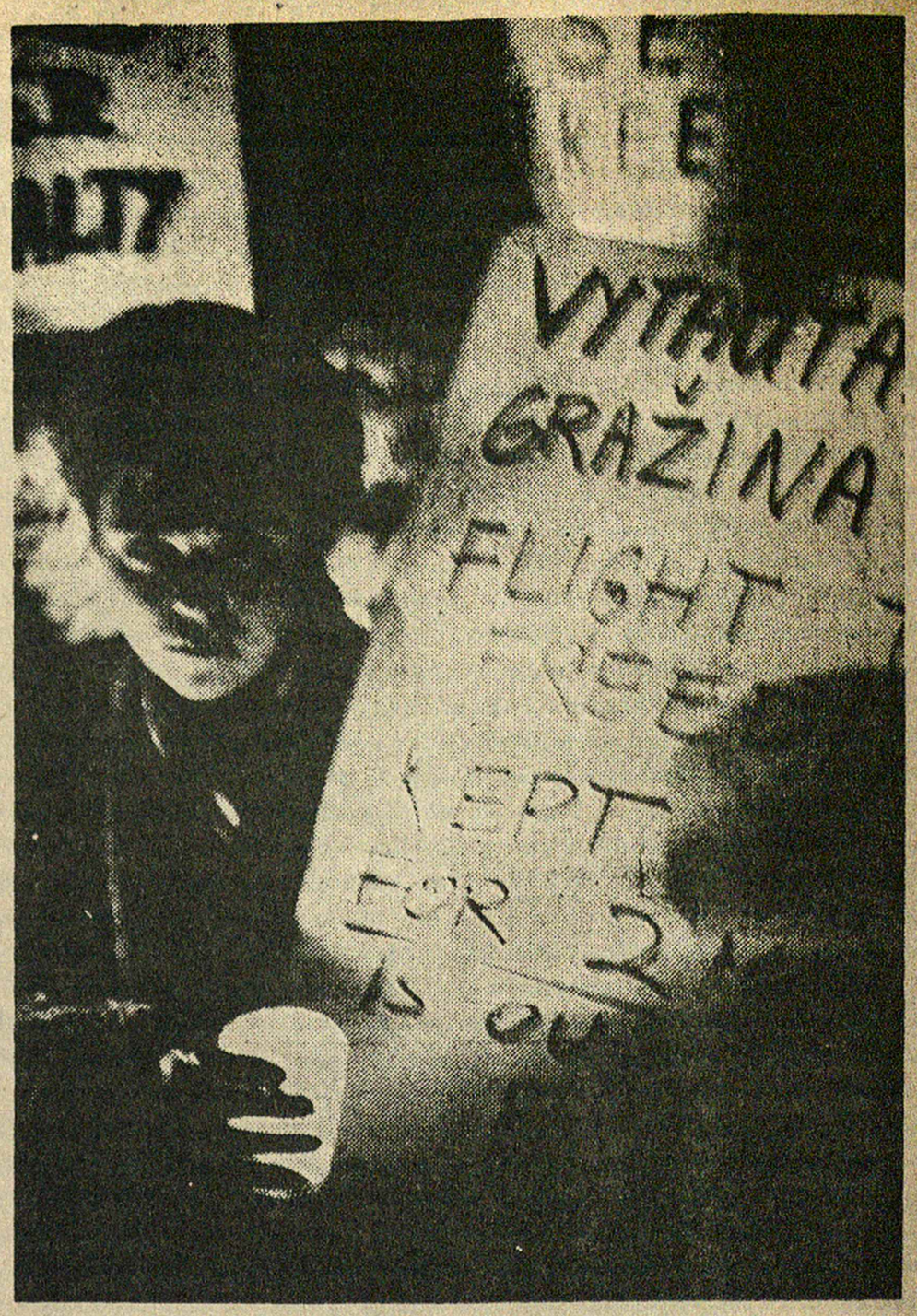

Lietuviai demonstruoja dėl Simokaičių. V. Maželio nuotraukoje demonstrantai sausio 19 d. New Yorke prie sovietų atstovybės.

VARGŠAI REDAKTORIAI

Vos tik NL Nr. 1229 koks tai "išminčius" paguodė mūsų laikraščių redaktorius, sakydamas, kad yra daug norinčių pamokyti, bet labai mažai prisidedančių konkrečiu darbu, o jau NL Nr. 1231 dr. B. Matulionis stato prie sienos ne tik redaktorių, bet ir pačią "Nepriklausomą Lietuvą".

Spauda yra galinga ir stebuklinga — taip sako išminčiai. Spaudoje, lyg veidrodyje, atsispindi žmonijos visas gyvenimas. Bet ar visur tinka ta šventa tiesa?

Eikime už geležinės uždangos, į pavergtą Lietuvą ir pamatysime, kad ten šventos tiesos principas neegzistuoja, nes ten viską diriguoja politrukas.

Visai kas kita yra demokratiniuose kraštuose. Čia kiekviename žurnale ir dienraščiuose yra laiškų skyrius "Letters to the Editor" arba "Free Tribune", kur kiekvienam leidžiama pasisakyti. Ir ko čia neprirašoma. Kritikuoja ne tik vienas kitą, bet ir prezidentus, ministrus, karalius ir visus kitus, ir niekas dėl to nesijaudina.

Mes taip pat turime du lietuviškus laikraščius, t.y., TŽ su skiltimi "Skaitytojai pasisako" ir NL su skiltimi "Ir gerai, ir blogai", kur kiekvienas gali pareikšti savo nuomonę jam rūpimu reikalu.

Dar neteko pastebėti angliškoje spaudoje, kad redaktoriai darytų prierašus-komentarus prie rašančiųjų straipsnių. Tai paliekama išsiaiškinti patiems rašantiesiems.

Bet šia proga lai bus leista priminti vieną kitą įvykį iš netolimos praeities. Prieš keletą metų Toronto liet. studentų sąjunga turėjo savo būstinę tėvų pranciškonų senam namelyje. Čia studentai jautėsi laisvai ir veikė įvairiai. Vienas kitas studentas jau pradėjo rašinėti ir į lietuviškus laikraščius, bet kai redaktoriai prikergė aštrius prierašus, kitaip pasakius, uždėjo jų rašiniams kietus apynasrius — studentai išsigando ir pabėgo ne vien tik iš spaudos puslapių, bet susilaikė ir nuo bendradarbiavimo su vyresniai-

Keating FORD Sales Limited
4475 BANNANTYNE AVE., VERDUN, QUE.

PINTO
MAVERICK
TORINO
TEL: 769-8831
Namų 366-2548

Sales Manager
Leo Gureckas
FORD
Nauji ir naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 5 metų

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LaSALLE
***
TEL. 366-7281
****
• Atliekami mechaniniai darbai
• Išorės taisymas ir dažymas
• Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktorius
366-0330
140 - 2e AVENUE LASALLE

• Sildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
• Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
• Visi įkainavimai neapmokami.

siais.

O Šulaitis padarė, palyginti, mažytį pūstelėjimą kalvės dumplėmis į žaizdrą ir sukėlė gan stiproką reakciją. Pasekoje tų Ed. Šulaičio minčių — vienas kitas klausimas mums daug geriau paaiškėjo ir gal net į naudą išėjo.

Esu tikras, kad nei laikraščio vedamoji kryptis dėl to Ed. Šulaičio rašinėlio nepasikeitė, nei redaktorių reiktų prie sienos statyti sušaudyti.

Su gerb. dr. B. Matulioniu norėčiau grįžti bent 45 metus atgal, į to meto Lietuvos sostinę Kauną, t.y., 5 paskutiniojo Lietuvos Seimo dienas. Tuo laiku visos did. polit. partijos turėjo savo oficiuozus, net socialdemokratai turėjo savo kampelį Kęstučio gatvėje, o komunistai Mickevičiaus gatvėje. Visi norėjo viens kitą perrėkti ir kiekvienas stengėsi kito ydas iškelti į viršų, nebuvo jokios cenzūros ir niekas redaktorių nestatė prie sienos už laisvą spaudos žodį. L

CITATOS

GYVENIMO PRASMĖ...

Komentuodamas K. Almeno rašinį "Laiškai lietuviuose", kurio ištraukas citavome ir NL, P. S. inicialais pasirašęs autorius "Naujienose" sausio 13 d., be kita ko, ir taip išvedžioja:

"K. Almenas gruodžio numeryje jėzuitų žurnale filosofuoja apie bendradarbiavimą. Aiškina, jog bendradarbiavimo problemai "suteikė pačią kiečiausią aštrumo briauną" jausmas, kurį vadina "įsisenėjusiu pykčiu nepasiekiamam priešui". Pykčio jausmas turįs labai gilias priežastis: prarastą tėvynę, gyvenimo prasmę, į dešimtmečius ir pagaliau į amžiaus galą merdėjančias viltis". Pagal Almeną, "priežastys labai aiškios, pyktis labai suprantamas, o šio pykčio objektas visai nepasiekiamas",

"Pritariant, jog Almenas ne be pagrindo kalba apie pyktį, reikia pastebėti, kad darydamas išvadą, kodėl tas pyktis atsirado. "Laiškai L." autorius daro klaidą. Visos jo iškeltos priežastys tėra egoistinio pobūdžio, lyg tą pyktį vien tik savanaudiškumas tebūtų iššaukęs. Jei tas mokslo ir rašto vyras plačiau pasidairytų, pamatytų, jog išeivijos vyresnioji karta nėra taip jau laiko suegoistinta, kad tik dėl prarastos tėvynės, dėl merdėjančių vilčių tepyktų. Pagaliau, tur būt, nedaug jis tepriskaitytų ir tokių, kurie jau gyvenimo prasmę yra praradę. Prasmė gyventi yra. Noras padėti vergijon patekusiems ne nuo visų yra pabėgęs.

"Tegul tik paskaičiuotų K. Almenas, kiek išeiviai yra pinigų išleidę pagalbai į komunistinį skurdą įstumtiems tautiečiams pagelbėti. Yra tikri faktai, jog nemažai mūsų tautiečių, į kolchozus suvarytųjų arba ir dabar dar Sibiro tremtyje tebesančiųjų, nebūtų galėję į universitetą vaikų pasiųsti, jei nebūtų atėjusi pagalba iš giminių ar pažįstamų, po karo Amerikoje apsigyvenusių.

"Jėzuitams gerai žinoma, kas labiau jų darbus, jų statybas remia: ar ponai Almenai, ar tie tautiečiai, kurie jėzuitų laikraštyje vadinami gyvenimo prasmę praradę?"

AR KELIAS NESUPLEIŠĖS?

"Keleivis", pasidžiaugęs visų kartų lietuvių vienybe ir bendra veikla Simo Kudirkos tragedijos akivaizdoje, sausio 19 d. vedamajame iškelia ir pesimistinę gaidą:

"Taigi mus vis dėlto kankina mintis, kad šios entuziastingos demonstracijos ir šios dienos veiklumas dar nėra labai tikra garantija ateičiai. Kas liks po jų? Po šios tragiškos sensacijos, tuo tarpu sukrėtusios visą kraštą? Ar tik vėl ne tas pats senoviškas didelės mūsų jaunimo dalies bodėjimasis lietuviška knyga ir laikraščiu, lietuvišku renginiu, lietuviškoms politinėm problemom ir... pačiu lietuvišku žodžiu, kurio ir dabar nevienam stinga? O ar be visų šių vertybių gali dar ilgam gyvuoti mūsų šios dienos entuziastingoji lietuvybė?

"Be to, mes taip pat baiminamės, ar tik vėl nesupleišės po mūsų kojom tas pats platus kelias, kuriuo, viens kitą paremdami, nešėme bendrus plakatus, bendrus protesto ir teisingumo reikalavimo šūkius ir bendrą Simo Kudirkos širdies kančią ir laisvės ilgesį? Ar neliksime vidury to suskilusio kelio grindinio vėl vienas kitą bekumščiuodami dėl negrąžinamos praeities, dėl skirtingai įžiūrimos ateities, dėl vadovybės, dėl nuopelnų įvertinimo, kol vėl išsiskirstysime kiekvienas sau, atsisveikinimui apsispiaudydami ir apsikeikdami iš arti ir iš tolo?"

VAIŽGANTAS KLAIPĖDOJ

Klaipėdos dramos teatras neseniai pastatė vaižganto "Nebylį". Veikalą režisavęs Raimundas Samulevičius nurodė, kad Vaižganto kūrybą parodyti teatre nepaprastai sunkus uždavinys.

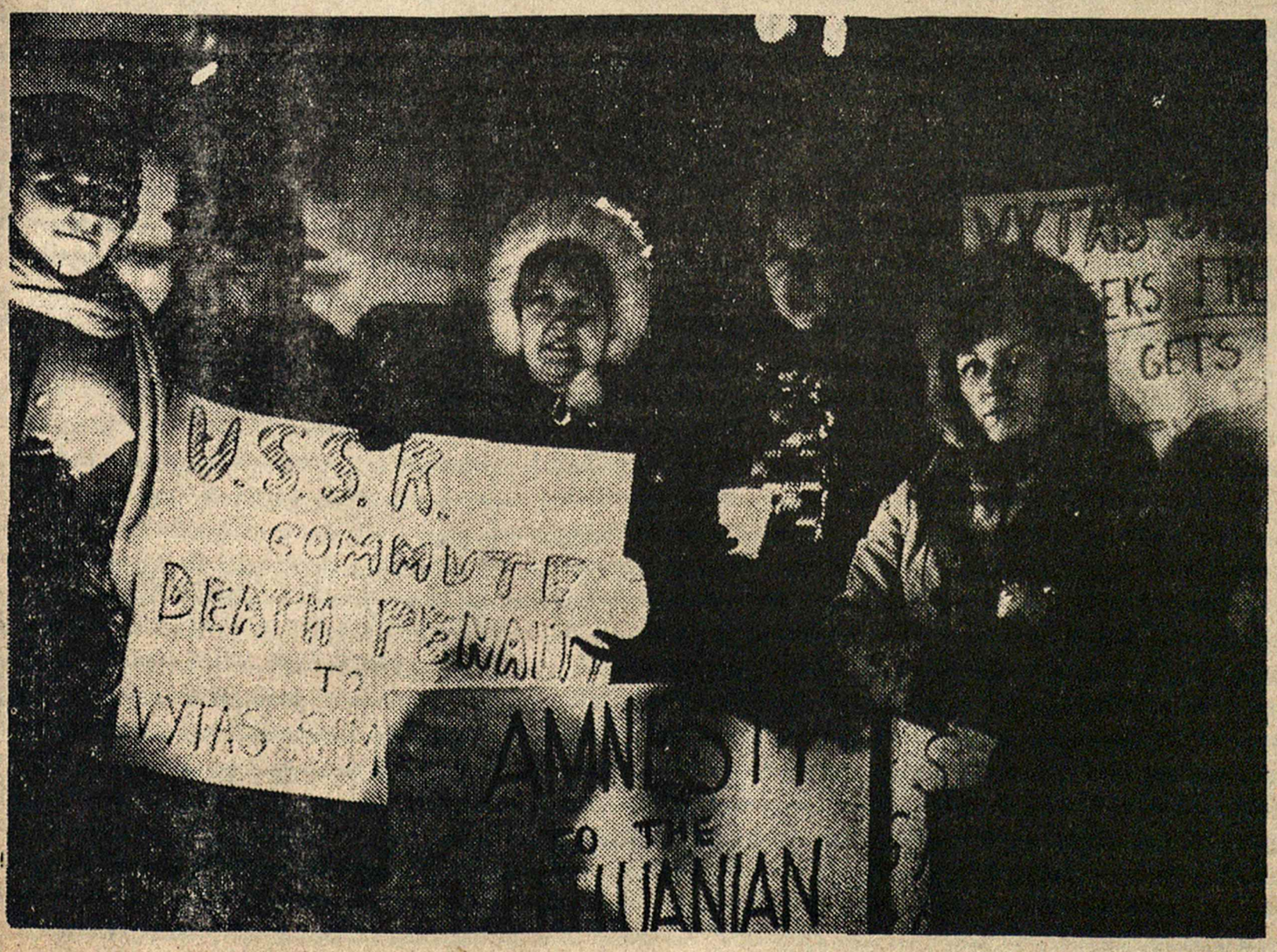

Lietuviai protestuoja dėl mirties bausmės Vytautui Simokaičiui prie sovietų pasiuntinybės New Yorke sausio 19 d. *V. Mažeikio nuotr.*

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VISOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.
M. Krauza
10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Baltic Woodwork Co.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.
547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.
7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203
• TAISOME IR DAŽOME AUTO-MASINAS.
• ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ
SAV. G. DESROCHERS

TEXACO
MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)
POINTE CLAIRE, P.Q. — 601 St. Jean Road. Tel. 695-3883
ILLE BIZARD, P.Q. — 459 Cheerier Street. Tel. 626-5175
• Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
• Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
• Degalai, tepalai, padangos ir kt.
• Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Simpoziumo temomis

Kultūros simpoziume gruodžio 13 d. Montrealyje tartasis Pr. Rudinsko pranešimas (plg. NL, sausio 20 d.) gal ir mažiausiai tiesiogių diskusijų iššaukė. O pranešimas juk buvo bene konkrečiausias, dalinai ir — skaudžiausias. Be abejo, ir šitos aplinkybės galėjo prisidėti prie dalyvių pasyvumo: į skaudžias problemas lengva ranka veltis nėra itin patrauklu ypač, kad pats prelegentas įsakiai nurodė, jog problemas jis tik iškėlė, bet nebandė jų spręsti.

Aiškiai ir konkrečiai tebuvo atsiliepta į vieną Pr. Rudinsko mestą mintį. Sako, jei siūloma seniesiems iš aktyvios lietuviškos veiklos pasitraukti, o jaunieji savaime neateina, tas kas gi dirbs? Ir buvo nurodyta, kad kai jaunieji ateina į valdybas, tai jie kartais ir niekų pridirbą. Prelegentas su tuo sutiko, bet ir nurodė, kad negalima iš jauno žmogaus reikalauti, kad, perėmęs atsakingas pareigas, be patyrimo bematant prilygtų daug metų visuomeninį darbą dirbančiam veteranui. Ir paprasčiausią minėjimą suorganizuoti reikia šiokios tokios patirties ir įgūdžių. Tad ir senųjų pasitraukimas jaunųjų labui neturįs būti staigus, bet palaipsnis, jaunieji turi juk įgusti visuomeniniuose dirvonuose darbuotis, o svarbiausia, kad senieji užsispyrę nesilaikytų savųjų postų.

ŠEIMA IR LIETUVIŠKUMAS

Irena Lukoševičienė simpoziume kalbėjo apie šeimą, kaip lietuvybės tvirtovę:

Vaiką šeimoje auklėjant į subrendusią asmenybę, reikia jame išugdyti visą eilę vertybių, jų tarpe ir lietuvybę. Tos vertybės — tai visa eilė idealų, siekimų ir tikslų, kurie apsprendžia žmogaus ar tam tikros žmonių grupės gyvenimo būdą.

Kiekvieno žmogaus gyvenime yra visa eilė vertybių — moralinių, dvasinių, materialinių, — kurios įtaigoja jo gyvenimo veiksmus, sprendimus, įsipareigojimus. Aplink save matome nemažai labai panašių žmonių savo socialinėm, materialinėm ir intelektualinėm savybėm, kurie vis dėlto ne vienodai elgiasi ir tvarkosi gyvenime. Vieniems labai svarbu turėti gražų namą, butą, naujiausią automobilio modelį, geram kurorte ir ištaigingam viešbuty praleisti atostogas ir daug kitų pirštu apčiuopiamų ir akim įžiūrimų dalykų. Kiti daugiau reikšmės skirai įsigyti knygai, žurnalui ar laikraščiui, pamatytam spektakliui, koncertui, parodai.

Šiandieną mes visi esam gerai apsirengę, sočiai pavalgę, turim knygų, skaitom laikraščius, lankom visokius renginius. Skirtumas tarp atskirų žmonių tėra tame, kad vieniems tos materialinės vertybės yra tikslu sau, o kitiems tik priemonė, įgalinanti siekti jau dvasinių vertybių.

Lietuvybę šeimoje įdiegti vaikui neįmanoma, jei ji nėra savaime įterpta į visą tų kitokių vertybių skalę. Jeigu vertybių skalėj dominuoja naudą nešančios vertybės, tai aišku, kad lietuvybės vieta gyvenime bus ribota — ji juk neneša apčiuopiamos naudos. Ir priešingai — jeigu gyvenime vyraus idealizmą nešančios vertybės, bus daugiau galimybių, kad vertybių skalėje ir lietuvybei teks svarbesnis vaidmuo. Šia prasme ir galima apie šeimą kalbėti kaip apie lietuvybės tvirtovę.

Vaiką šeimoje išauklėti į savarankišką subrendusią asmenybę nereiškia jį sistematiškais įsakymais išmokinti, bet meile, bendra šeimos nuotaika ir gerais vaikų-tėvų santykiais vaikui perduoti visa tai, kas jame išvystyto fizines, intelektualines ir dvasines galimybes savarankiškai tvarkyti savo gyvenimą. Lietuvybės pagrindus sudaro kalba, lietuvių kultūros ir jos lobių pažinimas, jų perteikimas ir lietuviška indentifikacija. Tai vis dvasinės vertybės, kurias išeivijos šeimoje įskiepyti reikia daug pastangų.

Irena Lukoševičienė

Pirmaisiais vaiko metais išlaikyti šeimoje lietuvių kalbą gal nėra labai sunku. Vėliau aplinkos įtaka jau darosi sunkiai įveikiama. Todėl svarbu jau pirmaisiais vaiko metais jame įdiegti lietuvybę, kaip neatskiriamą jo gyvenimo dalį. O tai įmanoma, kai tėvai patys lietuvybe tiki ir ja gyvena. Ir bus sunku tiems tėvams, kurie lietuvybę velka, kaip sunkią likimo uždėtą pareigą, kurios nedrįsta atsikratyti ("o ką žmonės pasakys?")

Veidmainiauti gali suaugęs prieš suaugusį, bet ne prieš vaiką. Vaikas daug ko nesupranta, bet jis jaučia labai tikrai ir nemeluotai.

Negalim tikėtis, kad vaikas kalbėtų lietuviš-

al. gimanto skiltis

ŠYPSENOS AR KAUKĖ?

Iš sovietinamos Lietuvos ateinančioje spaudoje dažnai matome įvairias grupines nuotraukas, kartais tai būna sportininkai, kartais choristai, taut. šokių ansamblių nariai ar dar kitokių kolektyvų grupės. Daugumoje tai vis lietuviškojo jaunimo veidai, neretai plačiomis šypsenomis pasipuošę. Va, dėl šitų šypsenų, visuomenėje girdime visokiausių nuomonių.

Dar dažnai galvojama, kad tos šypsenos, tie besišypsą veidai tėra kaukė, okupacinės prievartos ženklas, norint parodyti sau ir pasauliui, kaip tas lietuviškasis jaunimas yra smagus ir laimingas sovietinėje santvarkoje.

Aišku, kad įvairūs rafinuoti okupacinės valdžios metodai siekia vaizduoti "laimingą ir viskuo turtingą Lietuvos gyvenimą". Bet tie būdai, kad ir labai gudriai būtų maskuojami, niekad negebės apgauti išeivijos lietuvių.

Tačiau su tomis šypsenomis, rasi, jau būtų visai kita istorija. Tuo jau teko ilgesnį laiką domėtis, kaip tik ta tema kalbėtis su atvykstančiais iš krašto tautiečiais, o taip pat ir su tais, kurie turėjo progos lankytis sovietinamoje tėvynėje ir šiek tiek susipažinti su ta padėtimi vietoje.

Išvada atrodo truputį skirtinga, bent jau nuo tos, su kuria buvome pripratę skaitytis, kuria tikėjome. Pasirodo, tos šypsenos nedaug bendro turi su esama padėtimi Lietuvoje. Aplamai jaunimas, būtų kolchozinis, gimnazistinis ar akademinis, priklauso sporto klubams, ansambliams ar kitokiems saviveiklos ir profesiniams vienetams, naudojasi kiekviena proga išvykti, pavažinėti po gimtąjį kraštą, Sovietiją ir, jei susidaro galimybės, po artesnį ar tolimesnį užsienį. Veltui, be jokio mokesčio, su nemokama kelione, apsistojimu, pilnu išlaikymu.

Sportuoti, dainuoti ar šokti — tų visų vienetų tikslas — kiekvienu atveju reprezentuoja lietuvių tautą, tegu ir okupuotą, tegu nuo atėjūnų priklausomą, bet nemirštančią, gajią ir gyvą.

Kodėl nesišypsoti? Jaunystė juk trumpa, neretai trapi, karas, kitų gal ir nematytas, bet jo pasekmės dar ilgai buvos jaučiamos ir matomos Lietuvoje. Kodėl tad nesistengti bent laikinai viską užmiršti ir bent kiek atsiduoti šelmiškos jaunystės reikalavimams, žaismui, nerūpestingumui, pramogai. Išvykos, gastrolės, bendros kelionės, žinome, labai artina dalyvius, rasi, ne vienu atveju kuriamos ir lietuviškos šeimos, plečiamos pažintys. Kodėl nesišypsoti?

Juk tos šypsenos jokiu būdu neįtaigoja bet kurių okupacijos pripažinimo ar nepripažinimo faktų, aplamai vargiai ar derėtų laikyti šypseną politiniu faktoriumi.

Visi buvome jaunais, visi, tur būt, prisimename nerūpestingos jaunystės, brendimo dienas, ar gimnazijų ar universiteto aplinkoje praleistas. Kaip buvo miela kartu ekskursuoti, ruošti dar kitokias išvykas, iškylauti, dainuoti, šokti. O jei pasitaikydavo proga, kad tokie įvykiai rasdavo ir mecenatų iš valdinių ar privačių fondų, jaunimui buvo dar maloniau ir nuotaika būdavo dar pakilesnė.

Tad ir dabar, išvykę komunistinių institucijų leidžiamoje spaudoje nuotraukų su lietuviškojo jaunimo besišypsančiais veidais, nedarykime tuoj pat išvadą, kad tos šypsenos jau reiškia okupacijos pripažinimą arba okupacinę prievartą. Gal tai daugiau laisvos ir okupacijos neįveiktos laisvos jaunimo sielos atspindis?

kai, jei mes patys namuose jau kalbam lietuvišku žargonu, atsakinėjam vaikui angliškai arba prancūziškai, autobuse, gatvėj ir krautuvėj nekalbam su vaiku lietuviškai, kad neatkreiptume kitų dėmesio. Tai smulkmenos, bet esminės smulkmenos, kurios apsprendžia lietuvybės vertę ir prasmę.

Nepakanka vaikiškos lietuvių kalbos. Ją reikia turtinti ir plėsti skaityba, pokalbiais, diskusijom. Nepakanka prie stalo susėdus vaikui duoti įsakymus, o vėliau džiaugtis, kad jis žiūri televizijos ir mūsų netrukdo. Kalba turtinama pašnekesiais apie viską, kas vyksta gyvenime.

Teisingai sako dr. J. Girnius: "Kalbos reikšmė yra lyg rakto — jis yra būtinas įrankis, jei norima pasiekti, kas juo užrakinta. Kalba turi atverti vaikui kelią į tautos dvasinius lobius, užrakintus lietuviškoje knygoje".

Tad nepakanka vaikus išmokinti lietuviškai susikalbėti, bet privalu juos įugdyti į lietuvišką knygą, o tuo pačiu ir į lietuvių tautą. Tik lietuviškai kalbėti išmokinti vaikai tą kalbą naudos vien ryšiui su savo tėvais. Menkas kalbos žinojimas nesudomins vaikų gilesne lietuvių kultūra ir jų užsiangažavimas lietuvybei tebus paviršutiniškas ir laikinas.

Šiandieną vaikui įskiepyti lietuvybę yra lygiai taip sunku, kaip tiesą, dorovę, artimo meilę ir visą eilę kitų vertybių, dėl kurių prasmės šiandieną abejojama. Gyvename visi toje pačioje aplinkoje, leidžiame vaikus į tas pačias mokyklas, bet vieni per gyvenimą eina nesvyruodami, o kiti pasimeta įvairiuose labirintuose. Visi priklausom lietuvių bendruomenei, bet visi ir žinom, kad vieni lietuvybei angažuojasi, kiti — ne. Teisingai pastebėjo dr. J. Girnius: "Negalimybė, savo šaknis turi pigiame lietuviškojo auklėjimo suvokime, t.y., iš tiesų nesuvokime, prieš kokį sunkų uždavinį stovima".

Irena Lukoševičienė

PROPIRŠČIAI

Anksčiau buvau užsiminęs apie Bendruomenės užduotį mūsų kultūros žurnalų gyvastį laikyti viena svarbiausių savo darbo sričių. KLB Krašto valdyba dabar gi ryžosi dar plačiau, sausio mėnesį paskelbdama visos "lietuviškos knygos ir spaudos mėnesiu". Paskelbė, apylinkių valdybų, klebonų ir organizacijų vadovų paprašė atkreipti dėmesį ir, matyt, pasijuto savo darbą atlikus.

Mėnuo greitai prabėgo visai be nuotykių. Galime būti tikri, kad to paskelbimo dėka nei viena pridėtinė knyga nebuvo parduota, laikraščių bei žurnalų prenumerata nepagausėjo.

Jau įprasta dejuoti mažėjimu parduodamų knygų ir spaudos prenumeratorių, bet išsemti potencialių skaitytojų skaičiaus vis nesistengiama, bent nejaučiame veiksmingų pastangų. Pavyzdžiui, negirdėti, kad laikraščiai ir žurnalai susipažinti būtų siuntinėjami jaunavedžiams, kuriuose yra bet kokia mūsų spaudos ateitis. Arba, iki šiol niekas nepabandė pravesti atkaklaus vajaus, visus lietuviškus namus užverčiant knygų ir periodikos pasiūla, taip, kaip daro komercinės leidyklos.

Dabartinis Bendruomenės centras, pats ar per atskirą komisiją (spaudos skleidimo agentūrą), atliktų tikrai vertingą darbą, metodiškai užpuldamas Kanados lietuvius tinkamai surėdyta spaudos reklama tokiu mastu, kokio neįstengia pasiekti pavieniai leidėjai.

Tam visų pirma reikia centrinės adresų kartotekos. (Visų lietuviškų pavardžių, ne vien tik jau esamų lietuviškos spaudos vartotojų, kaip "Akiračiuose" siūlė V. Rastenis).

Kartoteką sudaryti nėra sunku. Reikia tik pereiti lietuvių labiau apgyventų miestų telefonų knygas ir viešose bibliotekose randamus gyventojų sąrašus. Be to, tvarkingai vedama ir periodiškai patikslinama adresų kartoteka labai praverstų ir kitiems reikalams.

Bendruomeninė spaudos agentūra tuomet galėtų išsiųsti apie penkis tūkstančius laiškų, kuriuose kviestų užsisakyti trumpai apibūdintus kultūros žurnalus "Aidus" ir "Metmenis", dienraščius "Naujienas" ir "Draugą", abu Kanados nemaskoliškus savaitraščius, vaikų "Eglutę" ir atskiru kreipiniu angliškai — žurnalą "Lituanus". Gal dar "Skautų aidą", "Ateitį" ir "Moterį". Pridėtų ir voką su pašto ženklu atsakymui bei čekio formą. Tuo pačiu ar kitu kartu įdėtų naujesnių knygų sąrašą.

Sakys, iš kur pinigai spausdiniams ir paštui (tūkstantis dolerių), kartotekai sudaryti (kitas tūkstantis), nes Bendruomenė juk yra vargana. Betgi agentūrai leidyklos duotų platintojo nuošimtį, nors jo ir neužtektų išlaidoms. Dabar, kai Bendruomenė pagaliau įėjo Lietuvių fondo valdžion, gal pavyks iš Fondo gauti reikiamas sumas.

Sakys, kas turės laiko ir kantrybės "skaityti" telefono knygas, siuntinėti laiškus, priimti užsakymus. Negalima iš pačių pareigūnų reikalauti tokios energijos, bet turime pakankamai raštingų pensininkų ir ateinančią vasarą darbų negausiančių studentų, kuriems šiek tiek atlyginus, darbas būtų bematant padarytas.

Siūlomo vajaus pasisekimas (10 nuoš. teigiamų atsakymų), aišku, yra negarantuotas. Vis dėlto dar išmėginus ir kitus įmanomus būdus, bent žinotume, jog jau nieko kito nebelieka, kaip pasiduoti neišvengiamybei. Ir nesekmės atveju, pirmą kartą būtų padarytas kontaktas su visais Kanados lietuviais ir "lietuviškos kilmės" žmonėmis. Ir tai jau būtų šis tas.

A. POVILAINIS

ANTRASIS TOMAS

Antanas Škėma buvo toks rašytojas, kurio kiekvieną naują darbą viešuma sutikdavo labai skirtingomis nuomonėmis. Vieniems jo darbai buvo naujas, šviežias kūrybinis žodis, kitiems — raštai, kuriuose skelbiamos visokios dorai visuomenei nepriimtos blogybės. Tos kraštutinės nuomonės buvo nesuderinamos, jos sukeldavo kartais aštrokus ginčus, ypač kol dar gyvas buvo pats rašytojas ir pats tardavo kokį žodį spaudoje dėl užsipuolimo.

Ginčai dabar yra aprimę, nes rašytojas mirė, taigi nebepateikia naujų raštų.

Bet velionies A. Škėmos draugai užsimojo išleisti pomirtinę pilną jo raštų laidą. Pirmasis tų raštų tomas, redaguojamas A. Landsbergio, A. Nykos-Niliūno ir K. Ostrausko, išėjo su A. Škėmos prozos darbais. Dabar pasirodė antrasis tomas su draminiais veikalais. Tome išspausdinti šie darbai: Julijana, Živilė, Pabudimas, Vienas ir kiti, Žvakidė, Kalėdų vaizdelis ir Ataraxia. Kai kurie tų dalykų savo metu yra laimėję dramos konkursuose pirmąsias vietas. Daugumas šen ir ten buvo vaidinti. Knygomis buvo išleisti Pabudimas ir Žvakidė, kaip tik abu laimėjusieji konkursus. Štai dabar tie visi draminiai darbai pasirodo dailiai išleistame tome (išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas).

Iš šiame tome išspausdintų K. Ostrasko Pastabų matyti, kad numatytas išleisti dar ir trečiasis A. Škėmos raštų tomas, kuriame, be kita ko, bus sudėti nebaigtų dramų fragmentai ir kita teatrinė medžiaga.

Laikraščio apžvalgininkui, suvaržytam vietos, nėra ko pradėti kalbėti apie tome išspausdintuosius draminius A. Škėmos kūrinius. Jam šįkart užtenka pasidomėti tuo, ką savo Pastabose rašo Kostas Ostrauskas, nes tai yra įdomus raštas ir A. Škėmos raštų istorijai pažinti ir dar kai kuo.

Iš tų pastabų aiškėja, kada kurį tų draminių kūrinių A. Škėma yra parašęs, ką dėl jų kada yra viešai pasisakęs, kam tuos darbus yra skaitęs, su kuo dėl jų yra taręsis- aiškinęsis, kas kur spausdinta, vaidinta. Žodžiu, padaryta taip, kaip rimtai paruoštuose leidiniuose daroma, ypač leidžiant moksliškai paruoštas literatūros klasikų laidas. Kaip pirmajame tome buvo padaryta, taip ir šįkart, pasakojant apie kiekvieną draminį rašytojo darbą, būdingesnės mintys panaudojamos iš spaudoje pasirodžiusių straipsnių, o taip pat iš laiškų, net ir dabar rašytų, ruošiant šį leidinį. Kai kuriuos dalykus kaip tik tinkamai išaiškinti ir nušviesti padėjo K. Ostrauskui rašytieji J. Blekaičio, J. Bagdo, V. Alanto, V. Civinsko, P. Jurkaus, V. Valiuko laiškai ir J. Škėmienės atsiminimai. Tai rodytų rūpestingumą Pastabas rašiusio K. Ostrausko taip surankioti ne tik spaudoje išblaškytąją medžiagą apie A. Škėmos kūrinius, bet ir dar paskatinti ką nors žinančius žmones patvirtinti laiškais savo žinojimą. Ta dabar laiškuose užrašytoji medžiaga akivaizdžiai sakytų, kaip laiku A. Škėmos draugai pasirūpino išleisti jo raštus. Vėliau leidžiant, nebe visi juk būtų galėję paliudyti, ką žino. Be kita ko, ši mintis tiktų ne vien tik A. Škėmos atveju.

Rūpestingumas matyti ir tame nuostabiai pareikštame branginime A. Škėmos darbo, nes Pastabose atžymėtas kiekvienas žodis, kurį rašytojas yra atžymėjęs savo rankraščiuose, kiekvienas pakeitimas. Taip pat

(keliama į 8 psl.)

LIAUDIES MEISTRAI

Vilniaus sporto halė praeitą vasarą sutraukė 1200 geriausių Lietuvos liaudies meistrų darbų, kuriuos padarė daugiau kaip 700 autorių. Į ją buvo atrinkta 1800 darbų, tačiau dėl vietos stokos ne visi kūriniai galėjo būti išstatyti. Pradžioje mažesnės apimties parodos vyko rajonuose, vėliau zonose, o geriausieji darbai buvo perkelti Vilniun.

Parodos kataloge skaitome:

Mažas Lietuvos žemėlapis panašus į širdies kontūrus. Toje širdyje, po miestų, kaimų ir miestelių pastogėmis, triūsia darbšti Lietuvos liaudis, svajoja ir audžia savąją Vaivos juostą... Iš tradicinės tekstilės darbų tarsi trykšta margaspalvis Lietuvos pievų ir miškų koloritas... Vaisingai padirbėjo ir tautinių rūbų kūrėjos. Prieš tai jos studijavo pavyzdžius Etnografiniame ir kituose muziejuose, išklausė dailininkų-tekstilininkų ir menotyrininkų pastabas... Saulės akmuo — gintaras — taip pat susilaukia nagingų meistrų prakalbinimo. Dalis jų bando (ir gana sėkmingai) prideramai gintarą pagerbti, surasti jam tinkamą meninį įrėminimą. Kai kurie meistrai atiduoda pirmenybę vien metalo papuošimams, sėkmingai ieško tradicijos pritaikomumo nūdienos buityje... Meninio gyvenimo suaktyvėjimas neaplenkė ir tapybos bei grafikos. Sušildyti dailės mylėtojų dėmesio, vis drąsiau bando savo kūrybinius sugebėjimus naiviosios tapybos atstovai.

Parodoje akį ypač patraukė tekstilės darbai. Šiuo metu jau ne vien tik linas pirmauja, bet naudojama vilna, medvilnė ir šilkas. Kai kurios audėjos pabandė numegzti ir pakulinių lovatiesių, kurios gana gražiai atrodė. Parodoje gana daug buvo išstatyta dekoratyvinių juostų. Šioje srityje pasižymėjusi yra L. Garnelienė, kuri laimėjo I premiją. Jos juostos panašios į kilimėlius ir naudojamos kambario papuošimui: ant sienų ir kitur.

Taip pat įdomiai atrodė rankšluoščiai. Kai kurie iš jų turėjo įrašus ir mezginius galuose. Tokie, žinoma, yra naudojami tik papuošimui ir prisiminimui. Vienas kitas, tur būt, tikėjosi premijos ir čia įaudė žodžius "Lenino jubiliejaus garbei".

Nemaža moterų pateikė ir tautinių rūbų (pasižymėjo L. Garnelienė, V. Zaronskienė, M. Krukelienė ir kt.). Keramikoje dėmesį labiau traukė M. Miliausko, J. Vertelio ir J. Vertelienės kūriniai. Daug vietos parodoje užėmė kalinėtas metalas, kurio darbai Lietuvoje susilaukia vis daugiau populiarumo.

Nepaprastai daug buvo išstatyta papuošalų. Čia kai kurie gamintojai, atrodo, yra pasiekę profesianalumo. Papuošaluose vyrauja gintaras, bet taip pat naudojamas ir metalas (pirmąją premiją gavo V. Jarutis už metalo papuošalus). Labai liaudiškai atrodė medžio drožiniai, viena iš seniausių liaudies meno formų. Čia pasižymėjo J. Vizbaras, A. Senkus ir jau nuo seniau išgarsėjęs S. Riauba.

Sunku čia išvardinti visus eksponatus. Joje buvo net ir gražių velykinių margučių bei įvairių dievukų, tačiau netrūko joje ir iš medžio išskaptuotų velnių, kurie Lietuvoje yra populiari suvenyrinė prekė (gal žmonės nusižiūrėjo į dail. A. Žmuidzinavičiaus velnių kolekciją?).

Reikia pažymėti, jog Lietuvoje liaudies menas labai vertinamas. Ten veikia Liaudies meno rūmai ir Liaudies meno draugija, kurie ir rūpinasi šios išeivijoje beveik nežinomos meno srities populiarinimu.

Ed. Šulaitis

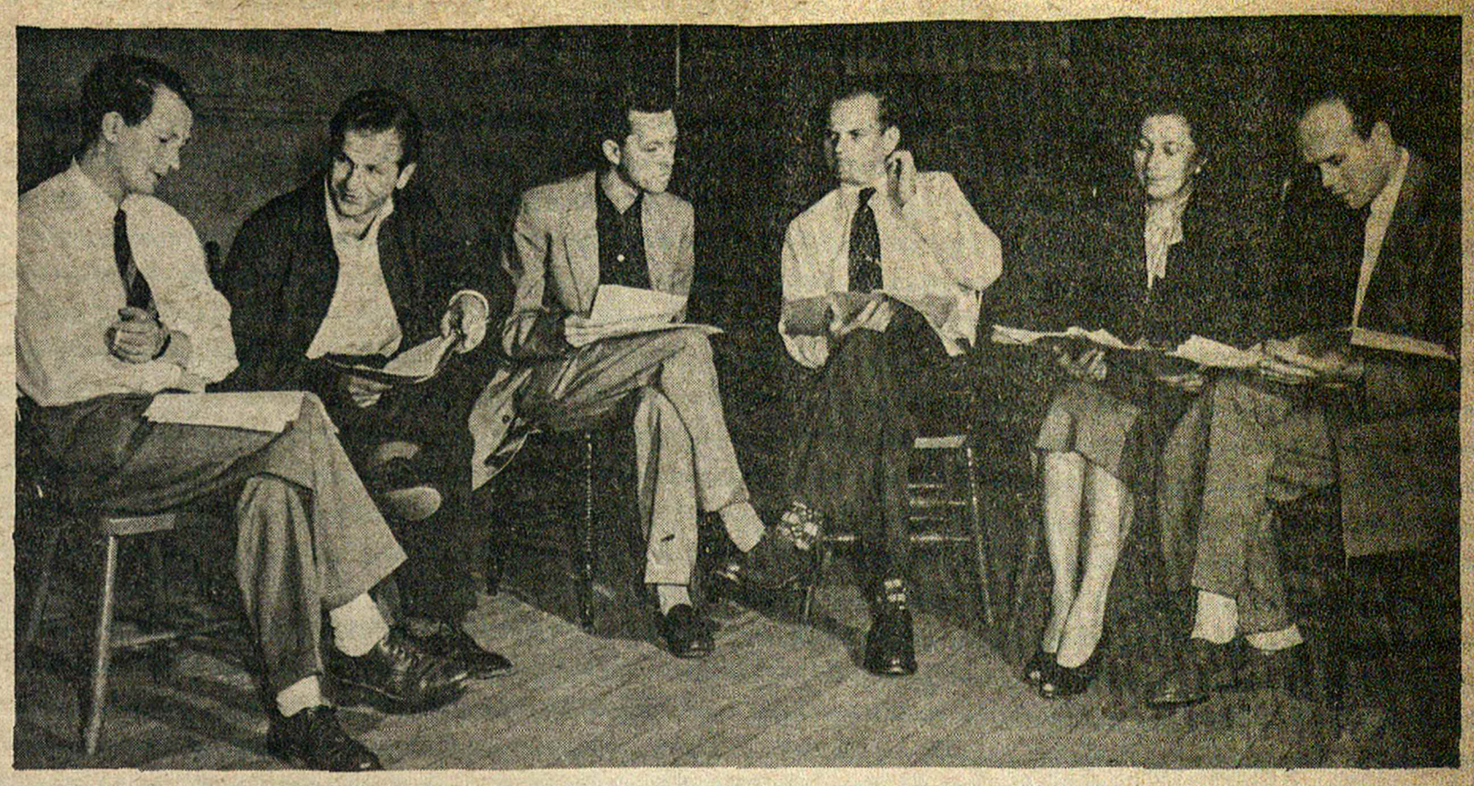

Antanas Škėma Montrealyje repetuoja savo "Pabudimą". Iš kairės sėdi: J. Akstinas, K. Veselka, veikalo autorius ir režisorius Ant. Škėma, A. Dikinis, B. Pukelevičiūtė ir L. Barauskas.

ANTRASIS TOMAS

(atkelta iš 7 psl.)

perspausdinamos ištisos dramų scenos, kurios rašytojo buvo pakeistos, pataisytos. Tokia pagarba kiekvienam rašytojo žodžiui yra tiesiog jaudinanti.

Bet tokia pomirtinėje kūrinių laidoje rodomoji A. Škėmai pagarba iškelia ir vieną, tur būt, neatsakomą klausimą. Tos pačios K. Ostrausko Pastabos labai aiškiai rodo, kaip daug kartų, gyvas būdamas, rašytojas šen ir ten klabino, kad vienas ar kitas jo kūrinys būtų išleistas. Ne kartą toks jo troškimas nueidavo niekais. O dabar, matote, pajėgiami išleisti raštai tomais, nepraleidžiant nė vieno net atliekamo žodelio.

Žinoma, tik A. Škėmos atvejis toks ypatingas ir, pasakytume, retas. Dažnu atveju su rašytojo mirtimi ir visi jo rankraščiai užmirštami.

K. Abr. (EL)

NAUJI LEIDINIAI

Vilniuje neseniai išleisti leidiniai: Eduardo Mieželaičio "Horizontai" (knygos tiražas — 8.000 egz.), pasirodė ir Vakaruose gyvenančio beletristo Kazio Almeno istorinis nuotykių romanas "Šienapiūtė" (492 psl. 25.000 egz.). Romane vaizduojama feodalinės Lietuvos žlugimo laikotarpis.

AŠTUNTASIS TOMAS

Vilniuje išleistas "Lietuvių kalbos žodyno" aštuntasis tomas. Jis apima žodžius: melūda — ožvilnis.

Šį tomą "Tiesoje" vertindama Sofija Kėzytė, pažymėjo, kad krenta į akis šiame tome daug liaudies šnekamosios kalbos žodžių, be to, nemaža sudėtingos sematikos žodžių. Esama gausiai vedinių su priešdėliais ne- ir nuo-. Kai kurie žodžiai turi labai daug variantų, pvz., vien tik mergaitei pavadinti jų yra per 50.

Šio tomo neigiami bruožai: pasitaiko netikslūs žodžio reikšmės aiškinimai, redagavimo nevienodumas, apsirikimai, korektūros klaidos. Dabar baigiama redaguoti 9-sis ir redaguojamas 10-sis tomai.

"GRASOS NAMAI"

Kauno dramos teatras gruodžio 16 d. pastatė per 50 metų laikotarpį 316-ją premjerą. Tai kauniečio J. Glinskio pjesė "Grasos namai". Režisavo J. Jurašas.

Lietuvoje išleistos ir Petro Armino-Trupinėlio "Eilės". 1895 m. mirusio poeto paskelbti 24 kūriniai.

PRANCŪZAS VILNIUJE

Vilniaus filharmonijoje neseniai įvyko prancūzų simfoninės muzikos vakaras. Orkestrui dirigavo svečias iš Prancūzijos Jean Claude Cassadessus.

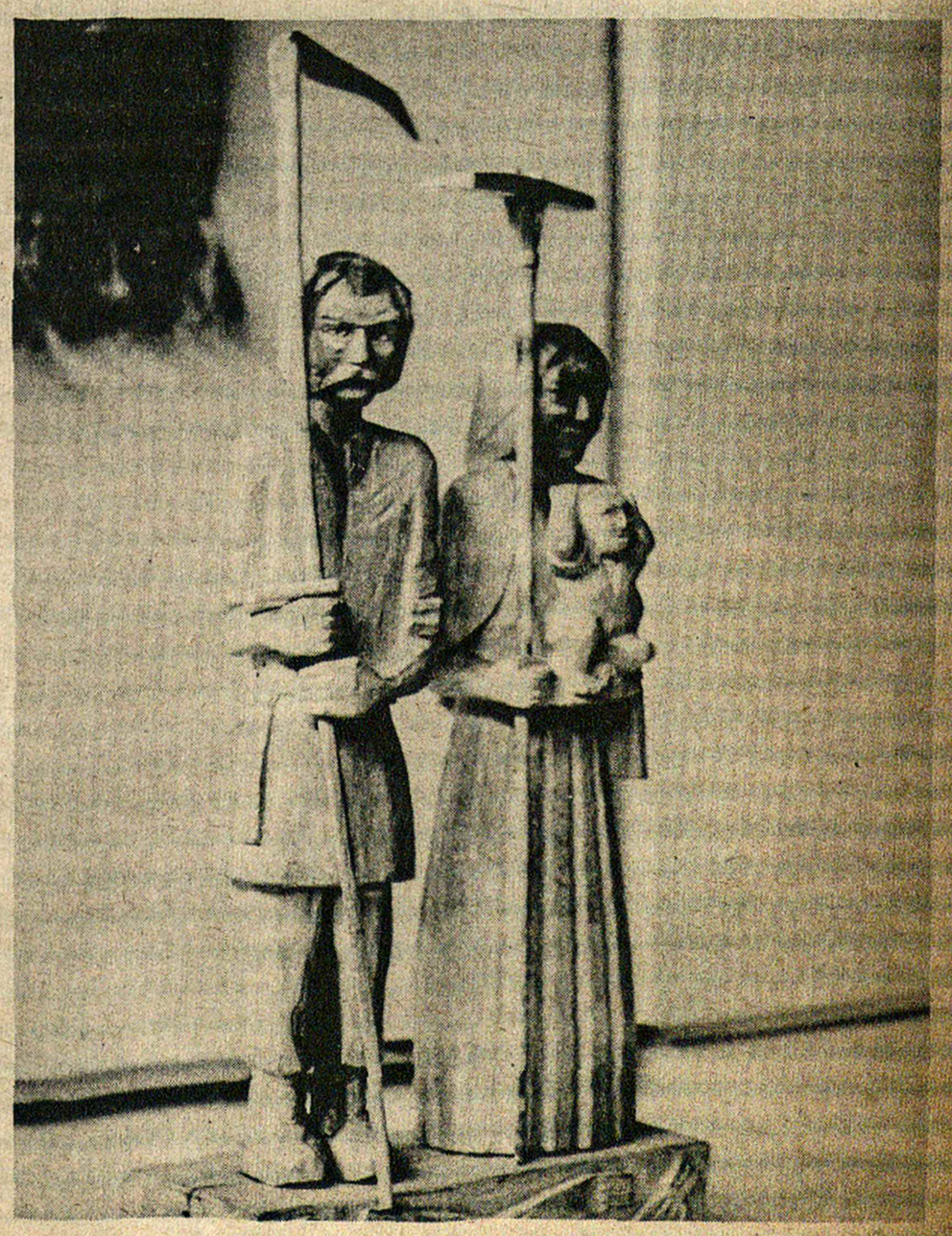

S. Stankevičiaus drožinys "Rugiapiūtė". E. Šulaičio nuotr.

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

SURAŠOME LIETUVOS GYVENTOJUS

Pasilikęs technikume vasaros darbams buvau įtrauktas į pirmojo Lietuvos gyventojų surašymo darbą. To rajono surašynėjimui vadovavo Krakių tardytojas. Man teko surašinėti aplenkintus kaimus apie Kėdainius, Babėnus, kur daug gyventojų nesuprato lietuviškai. Aiškinausi su jais lenkiškai.

Pildėm paruoštas blankas, nurodant kiekvieno kiemo gyventojus, trobesius, gyvulius, dalyvavusius kare, negrįžusius ir t.t. Vėliau namuose reikėjo užpildyti dar tūkstančius įvairių lapelių. Už surašynėjimą gavome po šimtą litų ir specialiai pagamintą pirmojo Lietuvos gyventojų surašymo medalį. Iš to surašymo atsimenu tiek, kad tada Lietuvoje buvo 2,2 mil. gyventojų, o visam pasaulyje 1,5 milijardo (dabar Lietuvoje 3 mil., o pasauly 3 milijardai.

STATOME PAMINKLĄ

Neatsimenu kieno galvoje kilo mintis pastatyti parke paminklą, kad mūsų ainiai prisimintų Klaipėdos atvadavimą. Juk tai didelis Lietuvos istorijos įvykis, nes Lietuva gavo tikrą išėjimą į jūrą su nemažu uostu ir 90 km jūros pakraščio. Didesniam paminkjui pastatyti reikėjo pinigų, kuriuos sunku gauti. Tad nutarta statyti kuklesnį paminklą, atliekant darbus savo jėgomis.

Dotnuvėlės upelyje buvo aptiktas 2 metrų ilgio ir metro pločio akmuo, labai tinkamas paminklui. Jį reikėjo atkasti ir atgabenti į parką – apie puse kilometro. Po pamokų dirbome pamainomis po 6-10 vyrų prie to akmens atgabenimo. Geležinkelio bėgių neužteko, tad reikėjo durstyti tarpais po 30-40 metrų. Didžiausias darbas buvo užkelti akmenį ant vagonėlių platformos. Dirbom su keliais domkratais ir dalbomis visą vasarą, kol tą akmenį atgabenome į vietą.

Antras didelis darbas – užkelti jį ant betoninio pedestalo su pora pakopų. Pastačius akmenį į vietą, mūsų darbas baigėsi, bet akmens tašymas ir kalinėjimas užsitęsė visą žiemą. Tą darbą atliko samdytas akmenkalis.

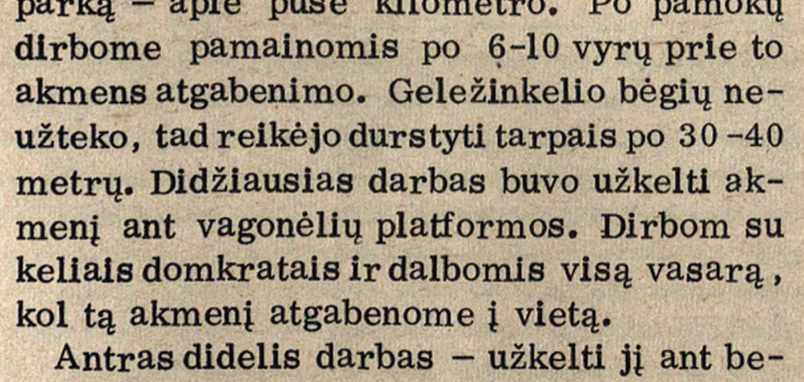

Helsinkio geležinkelio stotis.

Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komitetas 1923 m. Sėdi iš kairės V. Šaulinskis, J. Lėbartas, M. Jankus, J. Vanagaitis. Stovi S. Darius, A. Ivas–Ivaškevičius, A. Marcinkevičius (dabar Chicagoje).

1924 m. paminklas buvo iškilmingai atidarytas. Kiek prisimenu, jo apačioj iškaltas maždaug toks užrašas "Klaipėda išvaduota 1923. I. 15", o viduryje fasado bareljefu iškaltas didelis šaulių ženklas (skydas su Vyties kryžiumi). Greičiausia tas paminklas tebestovi ten, kaip ir Puntukas.

Tais metais technikumas išleido pirmąją agronomų ir miškininkų laidą. Gražiai paruoštoje išleistuvių salėje dalyvavo prezidentas A. Stulginskis, ž. ū. ministras J. Aleksa ir kiti aukšti ponai iš Kauno.

Agronomų sk. baigė: Jonas Bertašius, Juozas Sadūnas, V. Putvinskis, Zažeckis, Augulis, Knipavičius. Miškininkų skyrių: J. Dagelis, J. Lelis, J. Gaigalas, A. Kvedaras, K. Navusaitis, M. Stropus. Visi jie nuėjo tarnauti į įvairias ŽŪM žinybas, išskyrus Dagelį, kuris studijavo toliau filosofiją universitete.

Po išleistuvių nauji agronomai išvažiavo ekskursija Danijon, kur žemės ūkis ir gyvulininkystė buvo pavyzdingai sutvarkyta, o o mūsų žemės ūkio vadovai norėjo padaryti Lietuvą antrąja Danija.

1924 m. technikumas išleido jau didesnę specialistų laidą: 20 agronomų, 12 miškininkų ir 7 kultūrtechnikus. (Visi kultūrtechnikai vėliau baigė universitetus: J. Banėnas, J. Čeičys, V. Daugėla, K. Kazokaitis, P. Lelis, J. Serafinas ir P. Sklėrius).

Išleistuvėse dalyvavo prezidentas A. Stulginskis ir naujas žemės ūkio ministras M. Krupavičius, kuris pasakė patriotinę ir turiningą kalbą.

Po išleistuvių agronomai išvažiavo dviem savaitėm ekskursija į Daniją, o miškininkai su kultūrtechnikais – į Suomiją ir Švediją. Tose ekskursijose technikumą baigusieji turėjo progos pamatyti, kaip senos kultūringos Pabaltijo valstybės tvarko savo žemės, miškų ir vandenų ūkius, kad jų metodus galėtume pritaikyti Lietuvoje, kur rusų valdymo metu viskas buvo apleista.

EKSKURSIJA Į ŠVEDIJĄ

Birželio pabaigoje mūsų grupė (27 asmenys) išvyko kelionėn su visa vadovybe ir priedais. Kartu važiavo direktorius Rukuiža, vicedirektorius Stanišauskas, prof. Kolupaila, mišk. Vidugiris ir inž. Gimbutas su žmona (bostoniškio inž. dr. Gimbuto tėvas).

Po trumpų sustojimų Rygoje ir Taline, laivu persikėlėm per Suomių įlanką ir vakare jau buvom Helsinkyje. Tas miestas padarė mums didelį įspūdį, nes viskas jame padaryta iš granito. Kur nepažvelgsi – namų architektūra, gatvės grindiniai, šaligatviai, o taip pat ir suomių veidai – visur granitas. Mieste judėjimas labai gyvas.

Susikalbėti su suomiais neįmanoma, tai klausiame juos ... lietuviškai. Jei kuris ir moka rusiškai, tai nenori atsakyti ta kalba. Jokie užrašai neturi tarptautinių žodžių, kaip: post, hotel, restaurant. Viskas tik suomiškai, pvz., universitetas – Suomalainen Yliopisto. Išmokom tik suskaityti nuo 1 iki 10 – iksi, kaksi, kalme, nelja, visi, kusi, seitsemen, kadeksan, ideksan, kiminen.

Miškininkai išvyko su suomių miškininkais į miškus, o Kolupaila su suomių vadovu aprodė mums Helsinkio hydrotechnikumo įrengimus. Po trijų dienų išvykome į Turku (Abo), prie Botnijos įlankos, kur apžiūrėjom seną švedų universitetą. Naktį plaukėm laivu per Botniją pro Alandų salas ir rytą pasiekėm Stockholmą. Uoste mus apspito būrys žurnalistų, fotografų, kurie kalbėjo vokiškai. Laikraščiuose tuoj pasirodė fotografijos, aprašymai, bet supratome tik vieną žodį "Litausk", kuris visur mirgėjo.

Stockholmas puikus, kanalais išraižytas miestas, vadinamas šiaurės Venecija. Apžiūrėję miestą miškininkai išvyko į miškus, mes, septyni, su Kolupaila vykome į šiaurę prie Gaevle ir Upsalos apžiūrėti garsių hydroelektrinių.

Kitą dieną švedai nuvežė mus visus į vakarus netoli Norvegijos sienos, kur buvo dideli miškų masyvai. Diena buvo lietinga –

(keliama į 10 psl.)

PO 50 METŲ

(atkelta iš 9 psl.)

sušlapome ir pavargome bevaikščiojant po miškus, bet švedų miškininkai buvo viską numatę.

Miškų gilumoj po brezento pastoge radom paruoštą ilgą stalą su užkandžiais ir gėrimais. Susikalbėti nebuvo sunkumų, nes jie visi kalbėjo vokiškai. Gerokai užkandus ir išgėrus atsirado kalbos, sveikinimai. Mišk. Vidugiris bandė atsakyti į sveikinimus vokiškai, bet jam nesisekė – stenėjo, miksėjo, tai Kolupaila šoko gelbėti padėtį. Jis gražiai kalbėjo vokiškai su jam įprastu humoru, tai visus pralinksmino. Švedams prašant net padainavome. Grįžę į Stockholmą ir apžiūrėję Skansen parko atvirą muziejų, išvykom į pietus Malmoe link. Vakare pasiekėm Trelleborg.

Čia traukinys užvažiavo ant didelio laivo – platformos ir perkėlė mus su visu traukiniu į Sasnitz, Ruegen saloj. Iš čia dar kartą visą traukinį perkėlė į Stralsundą, ir neužilgo atsiradom Berlyne. Čia prabuvom keturias dienas, nes buvo ko žiūrėti – Tiergarten, Aquarium, Siegesallee, Brandenburgo vartai, Prūsijos karalių rūmai ir t. t.

Tuo metu Vokietijoj jau buvo išleista tvirta valiuta, bet apyvartoj tebebuvo ir senos markės, kurias vartojo grąžai atiduoti. Man perkant vienoj krautuvėj, vieton 50 pfenigų grąžos davė 100 milijonų markių banknotą. Toks buvo kursas. Gyvenimas Vokietijoj buvo jau kiek atkutęs, ir krautuvėse buvo įvairių prekių. Pilni įspūdžių grįžome namo ir džiaugėmės, kad mūsų Lietuvėlėj taip viskas pigu, sotu ir patogu. Visos šios ekskursijos išlaidas padengė mūsų vyriausybė, t. y., Žemės ūkio ministerija.

TECHNIKUMĄ APLEIDŽIANT

1924 m. vyriausybė sumanė paversti Žemės ūkio technikumą į akademiją. Nuo 1922 m. Lietuvos universitete prie gamtos-matematikos fakulteto veikė agronomijos ir miškininkystės skyriai. Universitetas buvo švietimo ministerijos žinioje, o technikumas – žemės ūkio ministerijai priklausė.

1924 m. spalio mėn. pradėjo veikti tuose pačiuose rūmuose Dotnuvoj ir žemės ūkio akademija. Dalis profesorių akademijai buvo "paskolinti" iš technikumo. Jie dėstė akademijoj kaip docentai, lektoriai. Akademijoj buvo mažai studentų, o technikume daugiau, tai pastarieji nenorėjo nusileisti akademikams, vyko kaip ir varžytinės. Tuo metu atsirado dainelė:

Vivat Akademija, vivat Technikumas
Vivat Končius et Ragauskas
Et Jokubas Stanišauskas
Et omnes ušores ... (Rukuiža buvo ūsorius).

Vyriausybė neturėjo aiškaus nusistatymo, kaip tas abi žemės ūkio mokyklas suderinti. 1926 m. pasikeitus vyriausybei buvo nutarta pirmuosius akademijos du kursus grąžinti į universitetą. Bet vėl pasikeitus vyriausybei 1927 m. nutarta galutinai visus akademijos kursus perkelti į Dotnuvą, o technikumą likviduoti. Kultūrtechnikams ruošti įsteigta aukštoji mokykla Kėdainiuose (Radvilų rūmuose). Paskutinė technikumo laida išleista 1927 m.

Iš viso technikumas paruošė ir išleido 139 agronomus, 65 miškininkus ir 43 kultūrtechnikus. Tie specialistai užpildė trūkstamas agronomų vietas apygardose, "Maiste", "Pienocentre", "Lietūkyje". Kiti agronomai vadovavo žemės ūkio mokykloms. Miškininkai užėmė urėdų ir girininkų vietas. Visi kultūrtechnikai nuėjo tarnauti į ŽŪM melioracijos skyrių (vėliau departamentą), kai kurie Dotnuvos auklėtiniai, pasilikę Lietuvoj, iškilo į aukštas vietas. Pvz., agr. M. Mickys ir V. Vazalinskas buvo žemės ūkio ministrais, agr. P. Vasinauskas-aukščiausios tarybos atstovas. Miškininkas A. Kvedaras – miškų dept. direktorius, inž. J. Čeičys – melioracijos dept. direktorium (mirė praeitais metais), inž. P. Sklėrius – vicekomisaras. (Jo brolis plk. Sklėrius išvežtas į Sibirą. Kitas brolis dailininkas anksčiau mirė).

Technikumas ir akademija savo uždavinį Lietuvos žemei atliko. Dar gyvi agronomai, miškininkai ir kultūrinžinieriai Dotnuvos "Alma Mater" su malonumu prisimena.

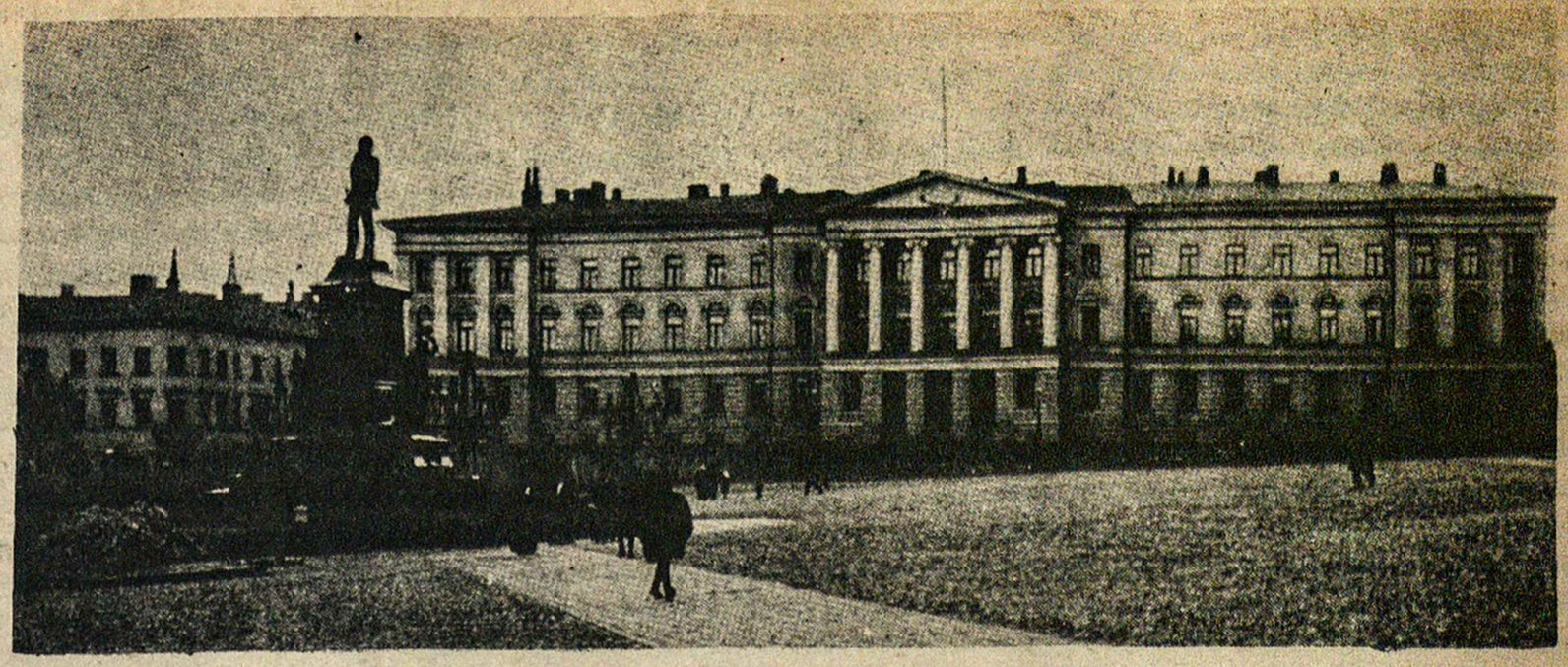

Helsinkio universitetas

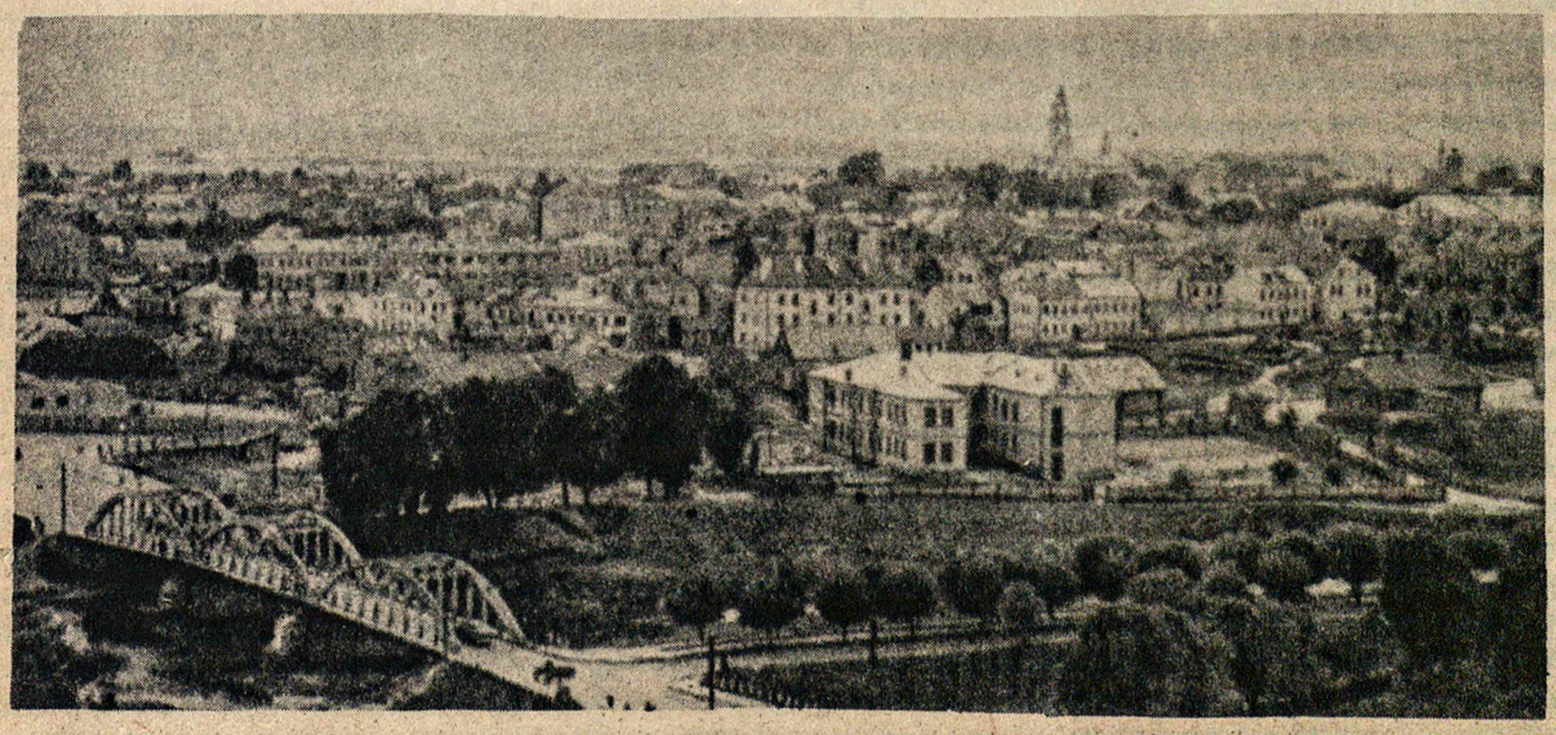

Panevėžys

Vaizdai iš buvusiųjų Nepriklausomosios spaudos balių. Šeštadieni, vasario 20 d., visi, jauni ir seni dalyvauja SPAUDOS BALIUJE Šv. Kazimiero parapijos salėje.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Bulves sodinome naktimis, nes kolchozo laukuose dirbame nuo ankstyvo rytmečio iki sutemų. Nešvenčiame ir sekmadienių, nes karo metas.

Bulvių sėklai neturėjau. Išmainiau ant bulvių paskutinę vilnonę suknutę, už kurią gavau tris kibirus sėklinių bulvių. Storuosius bulvių galus nupiausčiau ir pasilikau maistui, o smailgalius suskaldžiau po akutę ir pasisodinau. Dabar spėlioju, kaipgi augs mano bulvytės tame dirvone. Laukiu, kada išdigs. Mano augaliukai sudygo stebėtinai gražiai. Kai tik grįžtu vakarais po darbo į kaimą, tuojau ir bėgu pasidairyti į savo laukelį. Sibire jis man daugiau reiškia, kaip Lietuvos ūkininkui didžiausias bulvių laukas.

Priešokomis išravėjau visas piktžoles, kad tik geriau augtų mano bulvės. Kiek vėliau apkaupiau ir gražiai išpurenau žemę. Dar vėliau vėl kaupiau ir dabar bulvių kerus išjudinau ir apie kiekvieną krūmą sukasiau po didoką kapčių žemės. Dirbau taip, kaip dirba mano šeimininkė. Aš rusams papasakojau, kad Lietuvoje bulves sodina plūgais ir kaupia žagre arba kaupiamuoju plūgu, jie stebisi ir nenori tikėti:

— Mes visą laiką bulves sodiname kastuvais ir kaupiame kauptukais.

Čia dažna šeimininkė didžiuojasi savo kauptuku, kaip lietuvis riestasprandžiu žirgeliu. Ne bet kuris kalvis moka nukalti gerą, patogų ir šmaikštų kauptuką. Tokį, kuris kai paleidi, pats žemėn sminga ir nevargina kaupėjo rankų.

Mano bulvės po apkaupimų pradėjo smarkiai augti ir augo ne dienomis, bet valandomis. Čia vasarą saulė žeme raičiojasi ir augalus iš žemės prievarta traukia, nes naktys labai trumpos ir snūduriuoti nėra kada. Tik sutemo ir žiūrėk — jau vėl aušta. Liepos mėnesį dienomis temperatūra pakyla net iki trisdešimt aštuonių laipsnių Celsijaus. Užtat nuostabiai per trumputį vegetacijos periodą bulvės gražiai užauga. Iki liepos 10 d. bulves visi jau pasodina. Tai paskutinis terminas. O nusikasti reikia pirmoje pusėje rugsėjo, kitaip sušals ir liks po sniegu.

Savo bulves pasodinau birželio 20 d., bet po penkių dienų privertė labai daug sniego ir aš buvau labai susirūpinusi, kad mano bulvytės nesušaltų. Sniegas greit nutirpo, nes naktimis nešalo ir viskas laimingai baigėsi. Bulvės užaugo labai gražios ir didelės. Džiaugiuosi, nes ateinančią žiemą bus lengviau su maistu.

Vėl bėda, kad neturiu kur savo derliaus susipilti. Gal šeimininkė savo rūsyje duos ir man kampuką. Tada mano bulvių skalsumas priklausys nuo jos sąžinės. Žinau, kad ims, bet kad nors žmoniškai su manimi pasidalintų.

Rudenį bulvėms nusikasti laisvos dienos nedavė. Grįžusi iš darbo, jau sutemus, skubėjau į savo daržiuką bulvių kasti. Prisikasusi pusmaišį, užsimetusi ant pečių, dvigubai sulinkusi, skubu namo. Norisi dar sugrįžti ir antrą pusmaišį prisikasti. Taip šakėmis savo bulvytes nusikasiau ir susinešiojau, kaip voverytė riešutėlius.

Šeimininkė mano bulvių pasiimdavo, bet reikia pasakyti, kad labai sąžiningai.

Bronės bulvės užaugo irgi geros. Neveltui buvo išlietas mūsų prakaitas.

Prieš kasant pastebėjome, kad mūsų bulvės kiek pagūžinėtos. Matyti, kad Saprygino Viera savo paršeliui prisidurdavo, nes mūsų laukeliai susisiekė su jos sklypeliu.

Sibire mes visi pradėjome labai garbstyti bulvytes. Jeigu tremtiniai turėjo kiek bulvių, tai jau gerai ir ne badas. Niekas čia nepraeina pro pamestą bulvę jos nepakėlęs.

KELMŲ ROVIMAS

Pavasario sėja pačiame įkarštyje. Sibire pavasaris ateina labai pavėluotai, nes į laukus išeinama tik gegužės pabaigoje. Todėl čionykštis pavasaris daugiau panašus į staiga užėjusią audrą. Išvažiuoja žmogus su pymais ir rogėmis į kelionę, nes dar geras žiemos kelias. Rytojaus dieną staiga keliolika laipsnių šilumos ir arkliukas roges velka vandens valkomis, o vežikas iš paskos brenda vandens klanais.

Su Sibiro pavasariu ne juokai. Labai staiga sušyla ir vandens srautai kriokdami ir ūždami veja žiauriąją žiemą į tolimiausius šiaurės užkampius. Potvyniai staigūs ir kerštingi. Jie graso nusinešti gyventojų namelius. Todėl visi, kas tik gali pajudėti, pasinėrę iki pažastų sniege, kasa vandeniui pro šalį nubėgti takus. Per savaitę sniego jau nebūna.

Per porą savaičių jau pradžiūsta ir skubama sėti. Reikia skubėti, nes čia pavasaris, čia pat ir ruduo. Sausesnėse dirvose sėjama mašina, o kur negalima su ja įvažuoti, tai sėjama rankomis. Žiūrėk, ir eina sėjėjas, vietoje sietuvės ant rankšluosčio pasikabinęs dėžę ar kibirą.

Sėjama į rudenį suartas dirvas. Pasėja, akėčiomis sėklas įakėja ir darbas baigtas. Kitur sėja tiesiog ant ražienų. Kultivatoriais sudrasko žemės paviršių, akėčiomis palygina ir baigta sėja. Čia su žemele niekas daug nesivelia, kaip Lietuvoje. Mėšlo Sibiro laukai nemato ir viskas puikiai dera. Mineralinių trąšų labai mažai vartoja. Panamėse žemė daugiau nualinta. Ten mačiau sėjant zuperį.

Tik visa bėda, kad tos dirbamos žemės mūsų apylinkėse buvo mažoka. Taiga labai nenoromis žmogui užleidžia savo plotus. Į atimtas iš jos dirvas ji gaivališkai siunčia savo jaunąją kartą ir stengiasi iš jos atimtą žemę susigrąžinti. Toks jau gyvenimo dėsnis, kad visuose žemės kampeliuose verda ir kunkuliuoja kova dėl būvio.

Visus kolchozo darbininkus, kurie nebuvo paimti sėjos darbams, išvijo kariauti su taiga. Aš irgi patekau kelmų rovimo brigadon. Brigadininkas prie vieno medžio ar kelmo paskyrė po tris žmones. Plonesnius medžius įsakė išrauti su šaknimis.

Sunkus darbas, bet jį dirba daugiausia tik vienos moterys. Tuojau medį atkasame, smulkesnes šakneles kirviu apkertame, o medžio viršūnėje užneriame virvę. Po to, pakišame po medžio šaknimis buomą ir bandome medį versti, o užnertą už viršūnės virvę viena darbininkė sutartinai traukia žemyn. Taip ir šoka penkios bobos su dalbomis aplink medį — tai sovietiškas buldozeris.

Dirbi, prakaituoji, o medis nė krust. Vėl su dalba judiname, vėl jau visos bėgame ir tempiame virvę, dar kasamės po šaknimis ir jas kapojame — ir taip pasaka be galo. Vargas didelis, o pelno maža.

Netrukus išgirstame "obied" — pietūs. Visi renkasi prie laužo. Kiekvienas ima savo maišiuką. Rūpestingai jį atsiriša ir smalsiai žiūri vidun, tarytum norėtų vietoje bulvės rasti kiaušinį. Išsitraukia savo jau labai skurdžius pietus, apžiūri tą maisto trupinėlį iš visų pusių ir pradeda skaniai valgyti. Užkandęs atsigeria iš bonkutės baltinto vandenėlio, o kas tokio neturi, eina ieškoti balos.

Prie ugnies taip malonu ir galva tuojau pradeda svirti žemyn. Visi sugula ant pasimestų šakų. Keisčiausia, čia visi guli ant pilvo, tarytum turėtų apendicitą, ir labai greitai užmiega. Ir mes pastebėjome, kad gulint ant pilvo daug greičiau pailsi ir strėnas mažiau skauda.

Aš užlendu už šakų krūvos, kad mažiau girdėtųsi triukšmas, išsitraukiu rusų kalbos gramatiką ir pradedu skaityti. Prireiks ar ne, bet noriu geriau pramokti vietinę kalbą. Mintinai mokausi rašybos taisykles, nes neturiu nei popieriaus, nei pieštuko. Kartais knygon bežiūrint ir man galva nusvyra ir apleidžiu šį pasaulį. Išvargusiam labai svarbu numigti bent penkiolika minučių. Pailsi ir sustiprėji.

Kartais iš manęs darbo draugai ir pasijuokia, kad aš mokausi. Aš tyliu ir pagalvoju, kad juokiasi tas, kas paskutinis juokiasi. Taip vargdama pramokau pakenčiamai rusiškai rašyti — stipriam trejetukui. Vėliau tas "mokslas" man palengvino gyvenimą ir gal net nuo mirties išgelbėjo.

Dažnai man Katiuša paaiškina kokią nors rašybos taisyklę. Ji nori visiems pasirodyti, kad mokslus ėjo ir moka rašyti.

Vasarą man padeda moksleiviai, kurie atostogoms grįžta kaiman ir laukuose dirba visus darbus. Su jais yra maloniau dirbti, nes švelnesni ir nesikeikia.

Taip rovėme medžius ir kelmus ir pavadavome buldozerius iki šienapiūtės. Sudoroję šieną, piovėme ir kūlėme javus. Iškultus grūdus ilgokai arpavome. Atrodo, kad Sibire darbų mes nebaigsime. Kartą jau tapai vergu, tai ir valio, vargeli!

VAGIAME

Ilgai dirbau tolimajame kulistane prie javų arpavimo. Dirbome keturios tremtinės: dvi lietuvės ir dvi moldavės. Visos draugiškai susigyvenome, sutartinai dirbome ir vienos kitų darbe neišnaudojome.

Išarpuoti turėjome gražią krūvą rugių, kaip gerą šieno kupetą. Pasikepinusios grūdus valgėme pilna burna ir buvome sočios. Tik labai rūpinomės ateinančia žiema ir nuolat galvojome, ką valgysime čia darbą baigusios. Dabar tai labai gerai, kaip toms pelėms ant pilno aruodo, bet su laiku darbą čia baigsime. Kas tada bus?

Kartą pas mus užvažiavo lietuvė tremtinė Jadvyga Butkienė. Ji brigadininko arkliu vežė į vieną kulistaną kuliamai mašinai tepalą ir kažkokią dalį. Mes su Stase pasiūlėme jai rugių.

— Duok maišelį, nukniauksime rugelių ir įpilsime pusmaišį. Jei neįkliūsi, tai parsivežusi turėsi savaitei kitai duonutės.

— Rizikuosiu! — sako.

Atsinešė maišą ir mes jai rugių negailėjome.

— Pakaks, — sako, — kad tik laimingai parsivežčiau.

Apsidairėme, kad nepamatytų kulistano sargas, nes jam buvo įsakyta mus sekti, ir laimingai išleidome namo su rugiais.

Pakelėje susitiko brigadininką. Jie velniai jausdavo, kad visi kombinuoja, tad apčiupinėjo vežimą ir surado rugelius. Brigadininku tada jau buvo Polianskis, nes Liniovas buvo mobilizuotas darbo armijon. Butkienė išsigandusi pradėjo jį maldauti, kad dovanotų ir teisman neperduotų. Jai gaila buvo palikti našlaičiais du savo sūnelius. Liudininkų nebuvo ir brigadininkas ją paleido, tik rugius atėmė. Gal pagailėjo jos vaikų, o gal darbininkės nenorėjo nustoti. Visi kombinavo, nes be vogimo niekas negalėjo pragyventi. Apie tai ir kolchozų vadovybės žinodavo. Jei labai stropiai gaudytų ir teistų, tai visus kolchozininkus sukištų kalėjimuosna. Kartais partija irgi kombinuodavo ir ruošdavo parodomuosius teismus. Pasigauna vieną kombinatorių, jo nusikaltimą labai išpučia, išreklamuoja ir viešai teisia, o kitus darbininkus suvaro teisman pasiklausyti kaltinimų, kad visiems įvarytų baimės. Pasirinktoji auka dažniausiai gaudavo penkeris metus, nors tai būtų buvusi tik į kišenę įsipilta sauja grūdų.

Neseniai taip buvo nuteistas Sapryginas. Dabar gal nenorėjo tuojau teisti kitos aukos. Šita mūsų vagystė pasibaigė laimingai, bet visai be naudos.

Be to, neseniai buvo nuteistas Stasys Vizgirda ir ukrainietė Mareika Stacivka. Abu gavo po aštuoneris metus. Stasys truputį daugiau nukombinavo rugių, o Mareika nešėsi tik kelias saujas prie juosmens kišenėje. Gaila buvo Stasio, nes liko žmona su maža mergyte vargelio vargti ir badui akysna žvelgti.

Dar skaudžiau buvo Mareikai, nes ji, eidama kalėjiman, turėjo palikti vieną šešerių metų dukrelę. Vyras buvo atskirtas suimant ir uždarytas stovyklon. Kada ją išvarė kalėjiman, mergytę pasiėmė globoti viena ukrainiečių šeima ir nedavė jos paimti į vaikų namus.

Mareikai sėdint kalėjime, visi ukrainiečiai, lenkai ir lietuviai, gyvenę lenkų valdytose žemėse, išvažiavo į Lenkiją. Lenkų egzilinė vyriausybė susitarė su Sovietų Sąjungą ir visus savo piliečius išlaisvino. Mareikos iš kalėjimo neišleido. Jos dukrelę ana šeima išsivežė su savimi. Mareika, išėjusi iš kalėjimo, irgi norėjo išvažiuoti iš Sibiro, bet jos taip ir neišleido. Visą laiką ji labai graužėsi, kad liko atskirta nuo dukrelės ir savo likimo draugų.

Čia dar turiu pridurti, kad tremtinių į kariuomenę neėmė, bet juos pradėjo mobilizuoti į darbo armiją. Kada beveik visi rusai iš fabrikų ir kasyklų buvo paimti armijon, tada jų vietosna mobilizavo tremtinius. Iš Maliňovkos buvo mobilizuoti Butkus, Buterlevičius, Tamošauskas ir kiti lietuviai vyrai ir išgabenti į Prokopevsko anglių kasyklas. Tosna kasyklosna viso Bakčaro rajono tremtiniai buvo surinkti. Darbas buvo labai sunkus ir pavojingas, bet pagal korteles gaudavo po šešis šimtus gramų duonos, kruopų, cukraus ir mėnesinį, nors ir nedidelį, atlyginimą pinigais. Tai buvo jau geriau, negu kolchozuose. Tam tikrą laiką išdirbę, jie gaudavo ir atostogas.

Beklampodamos po rugelių kalną, panūdome susidaryti duonos atsargas. Išsikasėme rigos pasieniuose po urvelį ir ten prisipylėme rugių. Žingsniais atsimatavome ir įsiminėme vietas, kad reikale galėtume lengvai susirasti. Mes nežinojome, ar pasinaudosime šiais rugiais, bet atsargą turėti buvo pravartu, nes kitos išeities neliko. Jei už darbdienius gautum žmogus nors kiek javų, kas tada berizikuotų vogti. Nebuvome vagilkos, bet kai sprendi gyvybės išlaikymo reikalą, tenka griebtis paskutinių priemonių.

Baigusios arpuoti javus, vėl grįžome į kaimą. Po ilgų tampymų, aš išvažiavau miškan ir, ten atidirbusi žiemos sezoną, grįžau kaiman. Čia vėl buvau kaip laskūtėlis, mėtoma visokiems darbams.

Bus daugiau

SKAUTAMS

SKAUTAVIMO
TIKSLAI

Kai kas pasako, kad skautai daugiausia savo veikloje tik žaidžia ir pramogauja. Tebūnie leista patiekti keletą pagrindinių minčių apie skautavimo tikslus.

Pagrindinis skautavimo tikslas yra aiškiai nusakytas Krivulėje — padėti vaikams ir jaunuoliams išugdyti savo būdą taip, kad jie liktų dorais žmonėmis, sąmoningais lietuviais, gerais piliečiais. Tatai galima pasiekti: 1) lavinant įprotį paklusti, stebėti ir patiems manytis, ypač esant gamtoje; 2) įdiegti ir ugdyti juose ištikimybės jausmą ir jautrumą bei norą tarnauti kitiems; 3) mokyti juos rankų darbų, naudingų jiems patiems ir įvairių gerųjų darbelių, kurie naudingi visuomenei; 4) ugdyti jų protines ir fizines jėgas per užsiėmimus ir sveiką bendradarbiavimą su kitais; 5) vesti juos per pavyzdžius ir bendradarbiavimą prie to, kad jie įsisąmonintų tvirtas dvasines ir socialines vertybes.

L. E-tas

STEPO KAIRIO
ATMINIMUI

Nelauktai mirusiam dideliam skautų veikėjui ir vadovui v.s. Stepui Kairiui atminti ir įamžinti bus statomas paminklas ant jo kapo Toronto lietuvių kapinėse. Taip pat bus išleistas specialus "Skautų aido" numeris, nes Stepas Kairys yra buvęs ilgametis "Skautų aido" vyr. redaktorius Kanadoje.

Visi, kurie norėtų prisidėti prie paminklo statymo bei specialaus "Skautų aido" numerio išleidimo, maloniai prašomi aukas ar reikalingą medžiagą siųsti šiuo adresu: v.s. Č. Senkevičius, 40 Burrows Ave., Islington, Ont. Canada.

VADOVŲ
DĖMESIUI

1968 m. buvo išleista skautų-skaučių religinė programa.

Besiruošiant skautų patyrimo egzaminams, šioje knygelėje galima gauti visą reikalingą medžiagą visiems patyrimo laipsniams.

Brolijos Dvasios vadovas v.s. kun. J. Pakalniškis prašo vienetų vadovų pasistengti, kad minėtą knygelę skautai įsigytų ir galėtų tinkamai egzaminams pasiruošti.

L. E-tas

toronto

L. URBONO
PARODA

Sausio 30 d. Toronto Prisikėlimo salėje buvo atidaryta dail. L. Urbono kūrinių paroda.

Atidaromąjį žodį tarė dail. T. Valius. Dail. L. Urbonas netrukus žada grįžti į Australiją.

POKALBIS
APIE SPAUDĄ

Toronto Prisikėlimo parapijos mažojoje salėje kalbėjo R. E. Maziliauskas. Išsivyščiusiose plačiose diskusijose buvo įvairiai panagrinėta lietuviška spauda.

Toronto liet. alumnų draugijos suruošta paskaita sutraukė keliasdešimtį torontiškių.

Vasario 20 d. paskaitą skaitys rašytojas J. Kralikauskas, o kovo 20 d. V. Rastenis.

LAIMĖJIMAI
FILATELIJOJE

Trys iš 88 premijų teko Lietuvos pašto ženklų rinkiniams praeitųjų metų tarptautinėje filatelijos parodoje "Philympia '70", kurią Britanijos Londone aplankė 56 tūkstančiai lankytojų.

Aukso medalį parodoje laimėje švedas G. B. Lindberg už išstatytus tris rėmus su 1919 m. I ir II Vilniaus laidų rinkiniu. Sidabro medalį už keturiuose rėmuose išstatytą Lietuvos pašto ženklų atranką gavo švedų caras J. Poulie. Kanados lenkas J. B. Chalecki už trijuose rėmuose išstatytą 1918-19 m. baltųjų ženklų rinkinį gavo sidabro medalį.

Toronto lietuvių filatelistų ir numizmatikų draugijos biuletenyje (1971 m. Nr. 1) priekaištaujama, kad lietuviai filatelistai į tarptautines parodas neišeina patys, o Lietuvos pašto ženklus populiarina kitataučiai. Draugijos susirinkime balandžio mėn. savo lietuviškų pašto ženklų rinkinį parodys J. B. Chalecki.

hamilton

NAUJAS
CHORAS

Praeitų metų pradžioje J. Pleinio iniciatyva mergaičių parodyta meilė lietuviškai dainai ir jų tėvelių pritarimu bei finansine parama, buvo įkurtas mergaičių choras Hamiltone, vadovaujamas muz. ir dirigento V. Verikaičio iš Toronto.

Bendru darbu ir sutarimu čia buvo įkurtas dar vienas kultūr. meno vienetas.

Šį meno vienetą turėjome progos pamatyti ir girdėti Hamiltono žūkl. ir medžiotojų "Giedraičio" klubo parengime sausio 23 d. vakarą. Pasipuošusios baltomis maksi suknelėmis eilute, viena paskui kitą jos žygiavo tvirtu žingsniu ir pilnu pasitikėjimu į joms paruoštas pakopas, ir čia išsirikiavo per 60 tik ką pražydusių baltų lelijų. Jų amžiaus vidurkis apie 17 metelių.

Dirigentui davus ženklą, jos išdainavo tuziną gražiai skambančių liet. dainų be atsikvėpimo. Reikia stebėtis, kad tokiu trumpu laiku išmokta tiek daug dainų. O juk nevisos išmoktos buvo išdainuotos. Repeticijos vyko tik vieną kartą savaitėje ir tokiu trumpu laiku pavyko gražiai susidainuoti ir susiderinti. Tai pasiekta dirigento ir choro dalyvių gražių pastangų dėka.

Dainos balsą ir garsą slopino menka salės akustika. Jei šį pasirodymą galima laikyti debiutu — choras užsirekomendavo labai gerai. Linkime ištvermės ir sėkmės tolimesnėje dainos darbuotėje.

Zp

KAUKIŲ
BALIUS

Ruoškimės Kaukių baliui, kuris įvyks vasario 20 d. Jaunimo centro salėje. Bus trys įėjimo premijos (door prizes) ir

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus gražinti, jei nebūsite patenkinti

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
6½% už 1 m. term. dep.	8½% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas	6½%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius	7%
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	ir virš $10.000 - 3 metams	7½%
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.	Duodame:	
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	asmenines paskolas iš	10%
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.		nekiln. turto paskolas iš	9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.200.000

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

kitokie netikėtumai.

Įdomiausiom ir geriausiom kaukėm bus paskirtos 5 premijos, kurias paaukojo Hamiltono prekybininkai: Algo Masony — A. Šilinskas, Knight Radio & TV — A. Pilypaitis, Grand House Hotel — Adomauskas ir Butkevičius ir Moosehead Hotel — A. Dirsė ir A. Pilypavičius.

Tris staliukus loterijai paaukojo: Armonas — Concession Garage, Everest Construction — E. Apanavičius ir Olympia Beauty Salon — J. Norkus.

Malonu, kad mūsų prekybininkai remia lietuvišką jaunimą.

Kaukių balių rengia ateitininkų tėvų komitetas.

ALGIRDIEČIAI VEIKIA

Hamiltono Algirdo šaulių kuopa, baigdama 1970 metus, iš kuklių išteklių paskyrė 20 dol. radijo programai "Tėvynės prisiminimai" ... po 10 dol. ... kės lietuvius, kurie visi dalyvavo.

Dirbdamas mechanikos skyriuje Antanas Stankevičius pasiekė aukštų kvalifikacijų ir savo bendradarbių pagarbos. Nuo Pasvalio kilęs, jis Kanadoje bematant įsijungė ir į visuomeninę veiklą, buvo Wellando ap., TF atstovybės pirmininku, beveik nuolatinis valdybų narys. Dalyvauja kiekviename lietuviškame darbe, yra stropus ir teisingas.

Dabar, išeidamas į pensiją ir turėdamas daugiau laiko, Antanas Stankevičius žada dar aktyviau įsijungti į lietuvišką darbą. O jo draugai jam linki stiprybės ir asmeniškos laimės. J.

st.catharines

Sausio 24 d. įvyko KLVS Ramovės Niagaros pusiasalio skyriaus visuotinas narių susirinkimas. Ir šis ramovėnų susirinkimas buvo gausus, ir lengvai išsirinkome naują valdybą bei revizijos komisiją sekantiems metams.

Sveikiname naujai įstojusį ramovėną J. Čeporių iš Niagara Falls, Ont. Mūsų ramovėnų skyrius, kaip kartais pasitaiko su kitomis organizacijomis, nėra vien tik popieriuje egzistuojantis vienetas, bet sugeba pasireikšti ir visuomeniniame darbe: kiekvienais metais surengia Liet. kariuomenės atkūrimo paminėjimą su gražia menine programa, kasmet turi iškylą gamtoje ir pinigais paremia liet. spaudą, tautinių šokių grupę, šeštadieninę mokyklą, yra įstojęs į Kanados Liet. fondą su 100 dolerių. R-nas

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario 16-sios minėjimas šįmet įvyks vasario 20 d., 6.30 val., Slovakų salėje, Welland ir Page gatvių sankryžoje. Paskaitą skaitys jaunosios kartos atstovas hamiltonietis G. Breichmanas.

Koncertinę dalį išpildys Niagaros pusiasalio lietuviškasis jaunimas, vadovaujamas S. Zubrickienės ir J. Bieliūno iš Wellando.

Po programos bus muzika, veiks bufetai, bus turtinga loterija su laimės šuliniu. Dosnieji J. Girevičius su J. Paukščiu savanoriškai šventės proga pasiūlė staliukus. Jų dosnumas įgalino LB valdybą iškilmingiau Nepriklausomybės dieną atšvęsti. Valdyba, beje, tebelaukia aukų loterijai.

KLB St. Catharinės ap. valdyba visus minėjime kviečia dalyvauti. Šventės proga bus renkamos aukos Tautos fondui.

BENDRUOMENYBĖS

TAUTOS FONDO APYSKAITA

Kanados Tautos fondo atstovybės pajamas 1970 m. sudarė apylinkių atstovybių, įgaliotinių įnašai ir kiti šaltiniai:

Torontas 3000 dol., Hamiltonas 1600 dol., Sudburis 485 dol., Delhi 431 dol., Londonas 323 dol., Windsoras 287 dol., Vancouveris 227 dol., Wellandas 216 dol., Montrealis 200 dol., Edmontonas 182 dol., Sault Ste. Marie 131,30 dol., Calgary 105 dol., Rodney 102 dol., Otava 100 dol., St. Catharinė 90 dol., Winnipegas 90 dol., Oakville 78 dol., Thunder Bay 30,25 dol., pavieniai įnašai 324 dol., gautos palūkanos 264,86 dol., praeitųjų metų likutis 1413 dol.

Tokiu būdu TF Kanados atstovybė praeitaisiais metais iš viso turėjo 9679,41 dol. pajamų.

TF centrui 1970 m. išsiųsta 8.000 dol. Lėšų telkimo išlaidos sudarė 93,15 dol. Skelbimai kainavo 112,20 dol. Raštinės, pašto, telefono išlaidos pareikalavo 54,08 dol. Iš viso išlaidų — 8.259,43 dol.

Vadinasi, TF Kanados atstovybės 1971 m. sausio 1 d. likutis yra 1.419,98 dol.

Pinigai laikomi Paramos ir Prisikėlimo bankeliuose. Su centru atsiskaitoma metams pasibaigus, o, reikalui esant, ir anksčiau. Bėgamiems reikalams išlaidos daromos iš gaunamų už indėlius procentų, neliečiant pagrindinių suaukotų sumų.

KLB Revizijos komisija kasmet tikrina TF atskaitomybę, o Krašto tarybos sesijoje Atstovybė padaro TF metinės veiklos apžvalgą.

TF atstovybė Kanadoje reiškia nuoširdžią padėką LB apylinkių valdyboms, TF apylinkių atstovybėms bei įgaliotiniams už rūpestingą ir našią talką, o taip pat mieliems tautiečiams, savo gausiomis aukomis remiantiem Tautos fondą.

TF Kanados atstovybę sudaro pirm. S. Banelis, sekr. J. Gustainis ir ižd. Vl. Kazlauskas.

BENDRUOMENĖS ARCHYVINĖ MEDŽIAGA

Kai kuriose apylinkėse yra susitelkę nemaža archyvinės medžiagos ir dažnai nėra kur jos padėti, o keičiantis valdyboms neretai ji visiškai žūsta. KLB Kr. valdyba prašo tokios medžiagos nenaikinti, o reikalui esant ir neturint kur jos padėti persiųsti ją KLB Krašto valdybai.

Krašto Valdyba dar turi atspausdintų apylinkėm susirašinėti blankų. Apylinkės, kurios jų neturi, prašomos kreiptis — prisiųsime.

KLF APYSKAITA

1970 m. bėgyje į Kanados Lietuvių fondą įstojo 55 nauji nariai. Tad šiuo metu KLF yra 416 narių.

Pagal KLF iždininko P. Lelio patiektus duomenis, 1970 m. gruodžio 31 d. Fondo kasoje buvo 73.768 dol. Narių įnašai ir aukos iš viso davė 68.853 dol.

1970 m. naujų narių įnašai sudarė 5800 dol., o ankstesniųjų įnašų papildymai — 4.981 dol. Vadinasi, 1970 m. nauji įnašai iš viso sudarė 10.781 dol.

Palūkanų praėjusiais metais Fondas iš viso gavo 8.247 dol. Pašalpų mokykloms, organizacijoms ir kt. per tą laikotarpį buvo išmokėta 3.000 dol. Administracinės išlaidos sudarė 331 dol. Taigi praeitųjų metų palūkanos KLF kasą praturtino 4.915 dol.

KLF išteklius laiko Kanados lietuviškuosiuose kredito kooperatyvuose: Paramoje 50.580 dol., Prisikėlimo 10.064 dol., Lite 6.901 dol., Talkoje 6.223 dol.

PETAS CARNEGIE RŪMUOSE

PET — Pavergtųjų Europos Tautų Seimas š. m. sausio 22 d. New Yorke, Carnegie rūmuose, turėjo tradicinį, kasmetinį Azijos Tautų Laisvės Dienos minėjimą.

Šiais metais sukako 17 metų, kai 1953 m. sausio 23 d. 22,000 kinų ir Korėjos karo belaisvių atsisakė grįžti į komunistų įtakoje atsidūrusius savo kraštus ir pasirinko išeivijos gyvenimą. Tą dieną sukaktis minėta ir laisvoje Kinijoje-Formozoje, Pietų Korėjoje ir Pietų Vietname.

Buvusiam Winnipeg'o apylinkės pirmininkui

a. a. J. MALINAUSKUI mirus,

jo sūnų Algį - Joną ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

K.L.B. Krašto Valdyba

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik $7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

montreal

PASISEKĘS NIDOS VAKARAS

Montrealio Lietuvių žvejotojų-medžiotojų Nidos klubo suruoštas vakaras Aušros Vartų parapijos salėje, sutraukęs per 200 svečių, praėjo gražaus pasisekimo ženkle.

Pirmą kartą Montrealyje koncertinę vakaro programą išpildyti turėjo progos su savo meniniais sugebėjimais dalis lietuviškojo jaunimo. Tad koncertą iš tikrųjų drąsiai galima pavadinti jaunųjų talentų pasirodymo vakaru.

Pasirodymą susirinkusieji labai šiltai priėmė ir įvertino. Nidos klubo valdyba, ruošdama šį vakarą, pasirinko tikrai gerą būdą, leisdama mūsų jaunimui parodyti savo talentus. Prie programos realizavimo tikrai nuoširdžiai prisidėjo Gintaro ansamblio vadovas Z. Lapinas ir Aušros Vartų parapijos choro vadovas A. Keblys.

Programoje dalyvavo gražus būrys jaunimo, parodę savo gerus norus ir jaunatvišką energiją.

Vakaro programą trumpu žodžiu pradėjo Nidos klubo valdybos pirmininkas Br. Kirstukas. Tolimesnę programą pravedė šių eilučių autorius.

Koncertinę dalį atliko Gintaro ansamblio jaunosios atstovės I. Lukoševičiūtė, V. Povilaitytė ir L. Povilaitytė. Jos kanklėmis paskambino kelias lietuvių liaudies daineles. R. Pocauskaitė su artistišku įsijautimu ir labai gražia lietuviška tarena paskaitė ištrauką iš Ant. Baranausko "Anykščių šilelio" poemos. A. Mickus labai nuotaikingai akordionu pagrojo lietuviškų motyvų pynę ir priedo — "Žydišką dainą". R. Skučas, šių dienų muzikos atstovas, tikrai meistriškai gitara paskambino "Liagrime etude" ir kitų kūrinių. Baleto studijos studentė D. Lukauskaitė pašoko "Jeux exterdi" ir savo puikia išvaizda patraukė visų žiūrovų dėmesį.

K. Buzaitė jaunatvišku jautrumu pianinu paskambino pora dalykų. Aušros Vartų parapijos choro mergaičių sikstetas — M. Buzaitė, K. Buzaitė, L. Grinkutė, I. Gurklytė, V. Kizerskytė ir G. Zanella, — akomponuojant R. Abromaitytei, padainavo: "Kaip aš grėbiau", "Prie jūros" (muz. Vilkinčiaus, žodžiai Jakšto) ir "Gražių dainelių" (muz. Vanagaičio, žodž. Stonio). Priedo — "Sėdžiu už stalelio". Mergaičių sikstetas pirmuoju savo pasirodymu tikrai gražiai pasirodė ir yra vertas rimto dėmesio. Reikia tikėtis, kad ateityje bus rimtas varžovas AV parapijos choro vyrų oktetui.

Visiems programos atlikėjams rengėjų vardu buvo įteikta gėlių ir padėkota už malonų bendradarbiavimą. Scenos apšvietimą rūpestingai tvarkė K. Kiaušas.

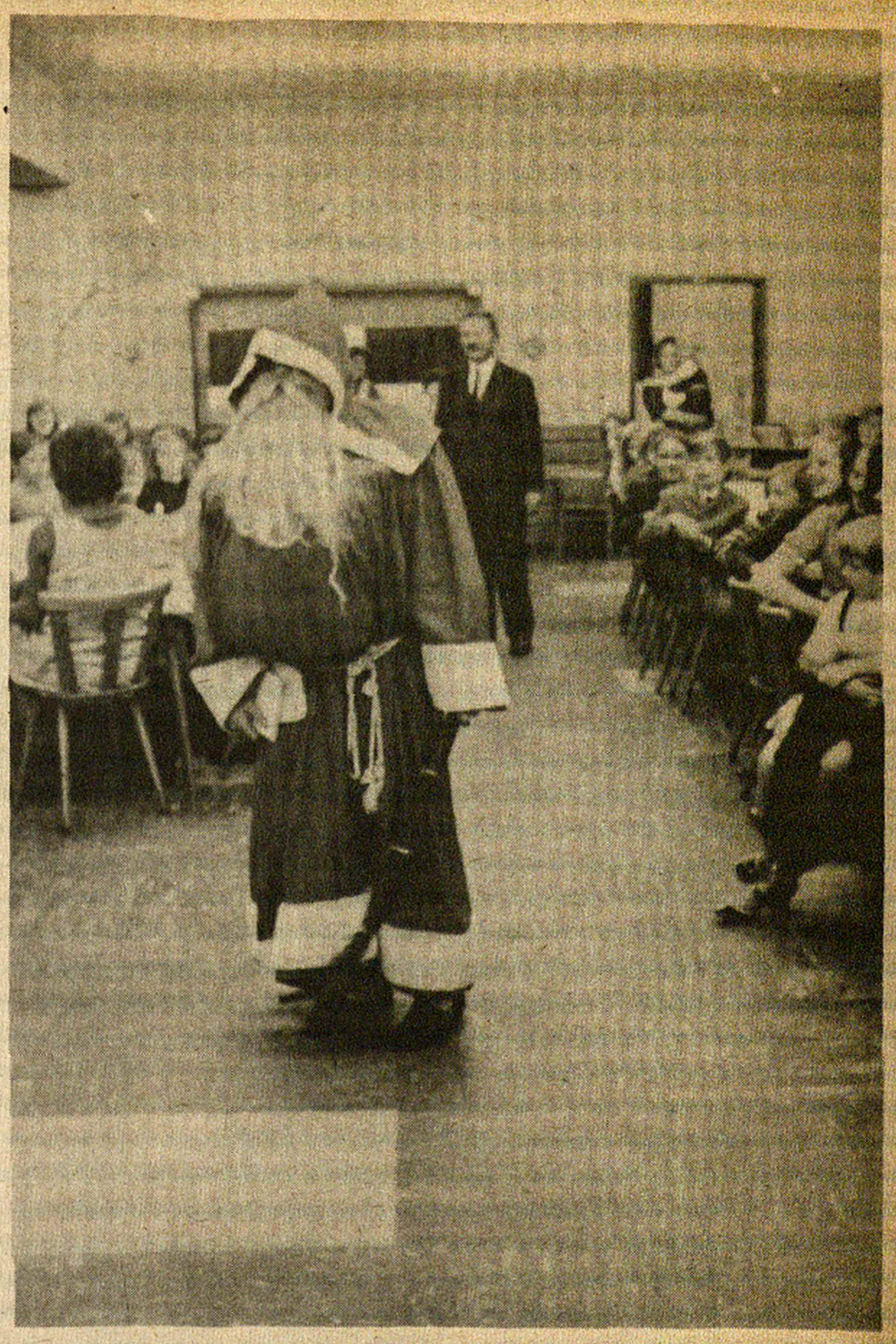

Kalėdų senis Vasario 16 gimnazijoje

Svečių tarpe buvo atvykusių net ir iš tolimos Chicagos, taip pat nemažas būrys kitataučių.

Gerą vakaro nuotaiką sukėlė skaniai šeimininkių paruoštas maistas, puikus stalų aptarnavimas, gera muzika, baras, loterija ir viso vakaro tarnyba, kuri veikė pareigingai ir sklandžiai be jokių priekaištų.

Reikia tikėtis, kad ir ateinančiais metais Nidos valdyva savo renginį suruoš panašaus pobūdžio, duodama progos mūsų jaunimui pasirodyti su savo talentais.

J. Šiaučiulis

Dr. E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal,
Tel.: 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namu 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST – SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

LANKOSI
PHILADELPHIJOJE

Philadelphijon sūnaus šeimos aplankyti išvyko Veronika Baltakienė. Jos sūnus Vytas JAV baigė ekonominius mokslus ir Philadelphijoje apsigyveno.

MIRĖ
J. ZIUKAS

Sausio 22 d. širdies priepuolio ištiktas mirė Jonas Ziukas.

Velionio laidotuvėmis rūpinosi iš LaSalle atvykęs J. Staniulis su dukterimi Nina,

SUŽEISTAS
GIMNAZISTAS

Sporto treniruotės metu sunkiai susižeidė antros klasės gimnazistas Danutis Polišaitis. Ilgesnį laiką gulėjo ligoninėje.

Dabar jau sveiksta ir vėl pradės lankyti pamokas.

PAŠALPINĖS
SUSIRINKIMAS

DLK Vytauto Klubo Pašalpinės draugijos susirinkimas įvyksta vasario 7 d., sekmadienį, 2 val. p.p., klubo patalpose.

Pašalpinės d-jos nariai kviečiami atsilankyti, nes bus svarstomas draugijos pertvarkymo reikalas. Bus duota praeitų metų ataskaita.

Pagal klubo valdybos nutarimą, nuo sausio 1 d. pašalpinė d-ja yra atskirta finansiškai nuo klubo. Sudaryta atskira valdyba, į kurią įeina Leonas Gudas, J. Skinkis, J. Adakauskas, M. Vaikšnora ir G. Alinauskas.

Tikimasi, kad po mažų pertvarkymų draugija ir toliau gyvuos, nes jos pinigai bus tik pašalpoms mokėti naudojami. G. A.

RENGINIŲ
KALENDORIUS

Čia skelbiamas sąrašas tų renginių, kuriuos rengėjai užregistravo pas P. Adamonį, 3907a Rosemont Blvd., Montreal, tel. 722-3545, arba pranešė NL redakcijai.

Vas. 6. AV salėje Mindaugo šaulių kp. balius.

Vas. 13. AV bažnyčios ir choro 20 m. sukakties iškilmingas minėjimas.

Vas. 14. AV bažnyčioje iškilmingos dvidešimtmečio pamaldos.

Vas. 20. Šv. Kaz. salėje "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos balius.

Vas. 28. Vasario 16 minėjimas Plateau salėje.

Kovo 13. Metinis Lito susirinkimas AV salėje.

Geg. 8. AV salėje metinis choro koncertas.

Geg. 15. Verdun High School salė "Gintaro" koncertas.

Ger. 15. AV salėje Gintaro ruošiamas jaunimo šokių vakaras.

Geg. 22. AV salėje šaulių suvažiavimas.

SIRGO
W. LAPĖNAITIS

W. Lapėnaitis buvo susirgęs ir gydosi ligoninėje.

Jam sergant, jo vedamiems statybos darbams vadovavo jo brolis Adolfas Jurjonas, buv. Lietuvoje jūrų karininkas.

PRATIMAMS
Į NORVEGIJĄ

Kanados kariuomenės leitenantas Rimas Navikėnas išvyko į Norvegiją, kur vyksta Kanados karinių dalinių pratimai.

LIGONIAI

Montrealio Gen. ligoninėje gydosi Jonas Skuda.

Žydų ligoninėje sveikatą tikrina Alfonsas Greibus.

IŠVYKO
Į FLORIDĄ

Atostogom į Floridą išvyko Bronius Šalčiūnas ir Jonas Baršauskas.

PRIIMAMAS
MOKESTIS

Kiekvieną sekmadienį AV parapijos salėje tuojau po pamaldų KLB Montrealio Seimelio prezidiumo iždininkas J. Šiaučiulis priiminėja solidarumo mokestį už 1970 ir 1971 metus.

Kas dar nesate apsimokėję, maloniai kviečiami tai padaryti.

E. KARDELIENĖ
CHICAGOJE

E. Kardelienė išvyko į Chicagą, kur dalyvaus Lietuvos operos įkūrimo 50 m. sukakties minėjime.

Solistė E. Kardelienė yra viena iš Lietuvos operos veteranių.

PANORAMA

RADIJAS
LIETUVAI

Iš Madrido radijo siųstuvo programos lietuvių kalba girdimos Lietuvoje kasdieną tris kartus po 15 min. Programa pradedama 11.30 val., kartojama: 17 val. ir 22.30 val., 32,04 metrų banga.

Iš Romos radijo stoties programos lietuvių kalba transliuojamos po 20 min. kasdieną, nuo 19.45 val. Bangos: 41,24 ir 49,38.

Iš Vatikano radijo stoties progamos transliuojamos kiekvieną vakarą po 15 min. nuo 21.20 val., 31,15, 41,92 ir 48,90 m bangomis. Sekmadieniais transliuojama pusės valandos programa 9.30 val., 25,55 arba 31,10 metrų bangomis.

Iš Manilos (Filipinuose) Verito siųstuvo programa lietuvių kalba perduodama kasdieną po 25 min. Pradedama 7.30 val. ryto ir kartojama nuo 20 val., Rytų Sibiro laiku (tarp Jakutsko ir Irkutsko). Bangos 19-25 metrų.

"Amerikos balsas" (Voice of Amerika) lietuvių kalbos pusės valandos programas transliuoja 18.30 val., 13 ir 19 m bangomis. Programa kartojama 20 val. vidurinėmis bangomis ir 19 m trumpomis bangomis.

Visur nurodytas Lietuvos laikas. JAV, pvz., rytų laiku klausantis tų pranešimų tenka atsižvelgti į 8 valandų skirtumą. "Amerikos balso" programa transliuojama, Rytų Amerikos laiku 10.30 val. ir kartojama 12 val. dieną.

1971 M. STUDIJŲ
SAVAITĖ

1970 m. gruodžio 13 d. Vasario 16 gimnazijos patalpose įvyko Studijų savaitę ruošiančių organizacijų atstovų pasitarimas. Dalyvavo dr. J. Grinius (ELFB), J. Barasas (VLE Valdyba), dr. J. Norkaitis (Atietininkai sendraugiai), V. Bartusevičius (Ateitininkai studentai), A. Veršelis (Skautai), Kr. Žutautaitė (Skautės) ir E. Dilba (Evang. jaunimo ratelis). Pirmininkavo dr. J. Norkaitis, sekretoriavo dr. J. Grinius.

Sutarta, kad ateinančiais metais Studiju savaitė įvyks liepos 18-25 d. tose pačiose patalpose, kuriose vyko ir šiais metais, t.y. Katal. akademijos namuose Stuttgarto Hohenheime.

Studijų savaitės dalyvius kviečia Savaitę ruošiančios organizacijos. Moderatoriumi nutarta kviesti dr. K. Čeginską iš Uppsalos (Švedija). Numatyta Studijų savaitės rengimo komisija. Nubrėžti rėmai plačiai programai, kreipiant ypatingą dėmesį į 30-ąsias sukilimo prieš sovietų okupantą metines ir į Lietuvos rusinimą bei sovietinimą.

VASARIO 20 D. –
VISI Į SPAUDOS BALIŲ!

VASARIO 13 DIENĄ, PARAPIJOS SALĖJE ĮVYKS AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS DVIDEŠIMTMEČIO SUKAKTIES MINĖJIMAS –

KONCERTAS – vakarienė

PROGRAMOJE: Aušros Vartų parp. choras, pianistės: R. Abromaitytė ir E. Petrauskaitė.

Po to karšta vakarienė, baras, šokiai.

Pradžia 7 val. vak.

Auka: 3.00 dol.; jaunimui 1.50 dol.

Parapijos Komitetas

KVIEČIAME VISUS, ATVYKITE KAS GALITE

I

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS RENGIAMA

VAKARA,

kuris įvyks vasario mėn. 6 d., 7 val. vakaro, AUŠROS VARTŲ parapijos salėje.

PROGRAMOJE: vieno veiksmo komedija, "TEODOLINDA".

Šilta vakarienė, bufetas, šokiai loterija.

Įėjimas: $3.50. Moksleiviams: $2.00.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. **727-3120** Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

KRONIKA

AKCIJA
DĖL SIMOKAIČIŲ

Sausio 19 d. iš New Yorko radijo pranešimų patyręs, kad sovietinis teismas Vilniuje mirties bausme nuteisė Vytautą Simokaitį ir jo žmoną Gražiną Mickutę trijų metų kalėjimo bausme, Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas pasiuntė telegramas JAV prezidentui R. M. Niksonui, popiežiui Pauliui VI-jam, princui Aga Khan, Aukštajam pabėgėlių reikalų komisarui Ženevoje, be to, D. Britanijos min. pirmininkui Edward Heath, Prancūzijos prezidentui Georges Pompidou ir Švedijos min. pirmininkui Olof Palme.

Daug telegramų ne tik vyriausybių galvoms, popiežiui, bet ir kai kuriems kardinolams, Vatikano pareigūnams pasiuntė Altos pirmininkas, Lietuvos Laisvės komitetas, Liet. Bendruomenė, PET, Batunas, ištisa eilė lietuvių organizacijų ir daug paskirų asmenų.

LINDSAY
PAREIŠKIMAS

New Yorko miesto meras, J. V. Lindsay, ryšium su Simokaičių nuteisimu, sausio 21 d. paskelbė tokio turinio pareiškimą:

"Esu sujaudintas, patyręs apie nuosprendį, palietusį vieną iš kaltinamųjų Vilniaus teisme. To nuosprendžio aštrumas ypatingai sukrečia tuo metu, kai visame pasaulyje vyko protestai dėl neteisės Leningrado teisme. Tai dar vienas atvejis, kuriame sovietų įstaigos turėjo parodyti pasigailėjimą.

KONCERTUOJA
KAZACHSTANE

Maskvos ir Leningrado konservatorijų auklėtiniai — smuikininkė Audronė Vainiūnaite ir pianistas Jurgis Bialobženskis praėjusių metų pabaigoje Kazachstane surengė aštuonis koncertus.

Jie atliko Bacho, Schuberto, Bramso ir Alg. Bražinsko veikalus.

AUKOS
TAUTOS FONDUI

Brazinskų, Simo Kudirkos ir Vytauto su žmona Gražina Simokaičių tragiški laisvės siekiant įvykiai sujaudino kiekvieną lietuvį ir kovoje už laisvę mūsuose rado platų atgarsį.

Štai, nelaukiant Tautos fondo paskelbto metinio laisvinimo reikalams lėšų telkimo vajaus, kuris pradedamas Vasario 16 minėjimu, jau nuo pradžios metų Kanados Tautos fondo atstovybė betarpiai sulaukė stambių aukų, būtent: per D. Renkauską, kuris pats aukojo 10 dol., gauta iš brolių Stasio, Beniaus ir Zigmo Jackų 100 dol., per A. Skrebūną iš Pr. Barausko 50 dol., J. Racicko 5 dol. ir žinomo statybininko St. Kėkšto 100 dol. Be to, Brazinskų bylos reikalams per Tautos fondo įgaliotinį A. Petrašiūną gauta iš Londono apyl. 120 dol. Iš viso 385 dol.

Visiems aukotojams ir Tautos fondo maloniems talkininkams, padariusiems šių metų gražią pradžią, T. fondo atstovybė Kanadoje reiškia padėką.

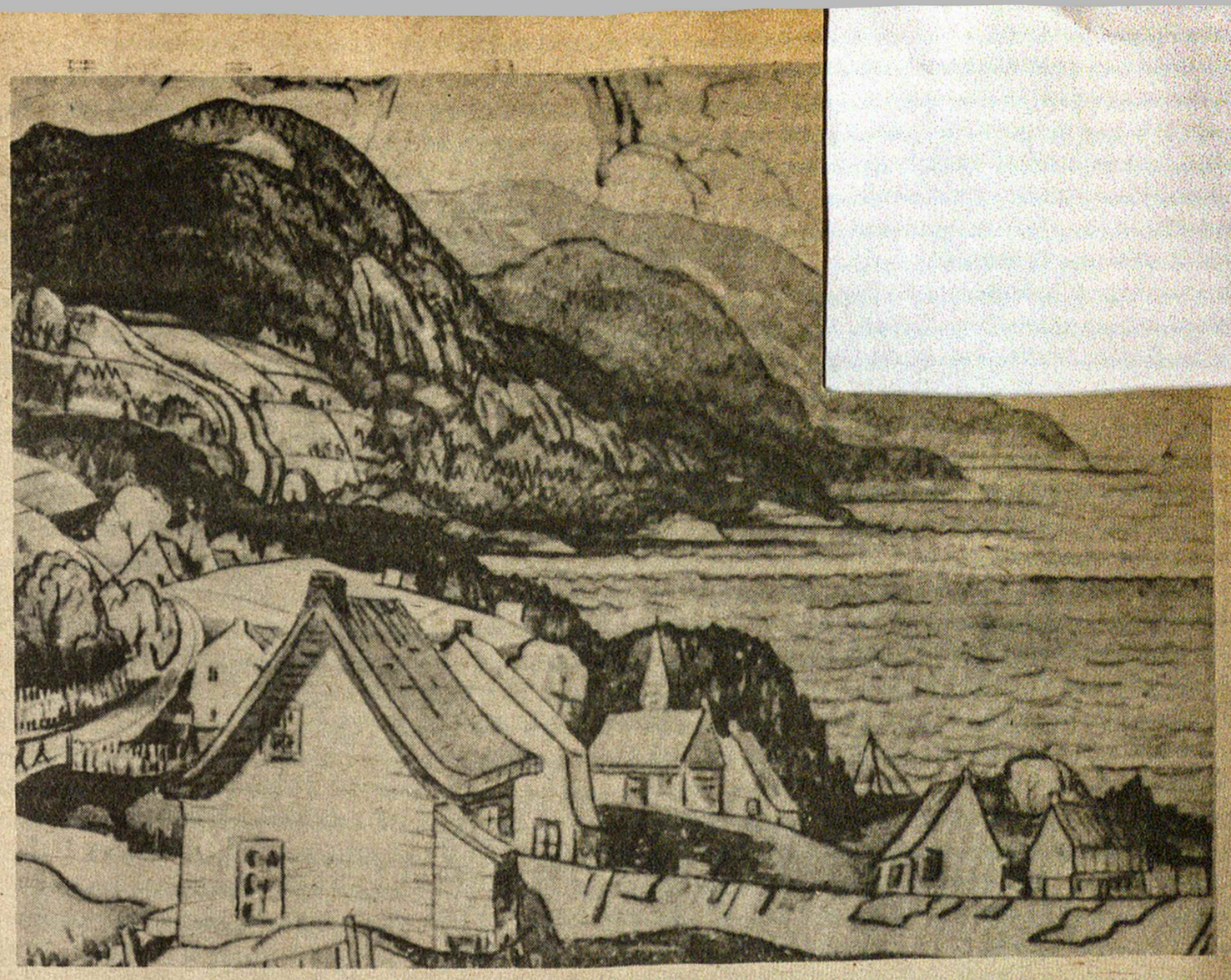

Saint–Siméon vaizdas Kvebeko provincijoje. Paveikslą tapė Marc–Aurèle Fortin, gyvenęs 1888 – 1970. Paveikslas yra Kvebeko muziejuje. (OIPQ)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.75%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	7.0%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.5%	Investacines	nuo 9.5 iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

SPAUDOS BALIUS – didžiausis metų parengimas

KADA? – ŠEŠTADIENĮ, VASARIO 20 D., 7 VAL. VAK.
KUR? – ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE, 3426 PARTHENAIS ST.
KAS BUS? – PUIKUS ORKESTRAS, ŠOKIAI, TURTINGAS BUFETAS, GERA NUOTAIKA, KARALAITĖS RINKIMAI, ĮVAIRIOS PRAMOGOS, STAIGMENOS, UŽKANDŽIAI IR ĮDOMI PROGRAMA.
BE TO – LINKSMIAUSIA IR ĮDOMIAUSIA MONTREALIO PUBLIKA!
ĮĖJIMAS – 3,50 DOL., JAUNIMUI – 1,50 DOL.
KAS RENGIA? – ŽINOMA, KAD NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

nepriklausoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R. E. Maziliauskas, Editor. F. P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiu ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėju nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220